Planer og meldinger
Plans and reports
1/2013

Statistics Norway
Statistisk sentralbyrå

Statistisk sentralbyrås årsrapport for 2012

Planer og meldinger 1/2013

Statistisk sentralbyrås årsrapport for 2012

Statistisk sentralbyrå • Statistics Norway
Oslo–Kongsvinger

Planer og meldinger I denne serien publiseres dokumenter med et institusjonelt preg og notater med en viss offisiell karakter.

© Statistisk sentralbyrå
Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen skal
Statistisk sentralbyrå oppgis som kilde.
Publisert mars 2013

Trykk: Statistisk sentralbyrå

Forord

Årsrapporten inneholder oversikt over sentral arbeidsoppgaver og resultater i 2012, både virksomhet som er finansiert over statsoppdraget, og virksomhet som er direkte finansiert av brukerne. Det omtales både forhold som er nevnt i tildelingsbrevet og andre forhold som SSB mener er av interesse for Finansdepartementet.

Statistisk sentralbyrå, 21. februar 2013

Olav Ljones

Innhold

Forord **3**

Innhold **4**

1. Innledning **5**

2. Resultater og vurderinger **5**
2.1. Noen hovedtrekk 5
2.2. Sammendrag av resultater 7

3. Statistikk speiler samfunnet **14**
3.1. Personstatistikk 14
3.2. Statistikk over lønn, inntekt og arbeid 15
3.3. Nasjonalregnskap, priser og finansstatistikk 16
3.4. Statistikk for offentlig forvaltning 18
3.5. Næringsstatistikk 18
3.6. Energi, miljø- og ressursstatistikk 19
3.7. Statistikk over Svalbard 20

4. Forskning av høy kvalitet **20**

5. Fornøyde brukere og motiverte oppgavegivere **21**
5.1. Formidling og publisering Nye ssb.no 21
5.2. Datafangst og metode 22

6. Samarbeid for bedre statistikk **23**
6.1. Nasjonalt samarbeid 23
6.2. EØS-samarbeidet 24
6.3. Annet internasjonalt samarbeid 24
6.4. Nordisk samarbeid 24
6.5. Internasjonalt utviklingssamarbeid 24

7. Kvalitet i alle ledd **25**

8. Administrasjon og andre forhold **28**
8.1. Økonomiforvaltning 28
8.2. Rapportering og resultatoppfølging - regnskap 28
8.3. Personalressurser og lønnsutvikling 28
8.4. HMS og inkluderende arbeidsliv 29
8.5. Lokaler, universell utforming, innkjøp og grønn stat 29

Vedlegg A: Regnskapsrapport 2012 ..... **31**

Vedlegg B: Organisasjonskart **33**

Vedlegg C: Faktarapportering på personalområdet **34**

Vedlegg E: Årsrapport for arbeidet med samarbeidsavtaler om kvalitet i administrative data - 2012 ..... **42**

Vedlegg F: Nye statistikkrettsakter tatt inn i EØS-avtalen (vedlegg XXI) i 2012 ..... **47**

Vedlegg G: Tildelingsbrevet **48**

1. Innledning

SSB har gjennom flere år modernisert og effektivisert produksjonen for å ha kapasitet til å møte en stadig økende etterspørsel etter statistikk og analyser. De fleste utviklingsoppgavene er tatt innenfor gjeldende økonomiske rammer. Blant annet utviklingen av nye ssb.no og digitaliseringsprosjektet.

Årsrapporten inneholder oversikt over sentrale arbeidsoppgaver og resultater i 2012, uavhengig av om de er finansiert over statsoppdraget eller av brukerne som markedsoppdrag. Inntektene fra markedsoppdraget i 2012 var 207,4 millioner kroner eller 28 prosent av SSBs samlede inntekter.

Årsrapporten omtaler oppgaver som er nevnt i tildelingsbrevet, og informerer om andre forhold som SSB mener er av interesse for Finansdepartementet. Kapittel 2 inneholder en summarisk oversikt over hovedprioriteringer og resultater for statistikkproduksjon og forskning, blant annet resultatmål. I kapittel 3 blir det rapportert om statistikkvirksomheten og i kapittel 4 blir forskningsvirksomheten omtalt. I kapittel 5 rapporteres det om formidling og datainnsamling. Samarbeid om statistikkproduksjonen - både nasjonalt og internasjonalt - er omtalt i kapittel 6. Arbeid med kvalitetsforbedringer beskrives i kapittel 7, der også risikovurderingene for 2012 er kommentert. Administrative forhold er omtalt i kapittel 8. Der står også regnskapsrapporten.

2. Resultater og vurderinger

2.1. Noen hovedtrekk

SSBs prioriteringer i 2012 tok utgangspunkt i retningslinjer som ble trukket opp i Stortingsproposisjon nr. 1 (2011 - 2012), tildelingsbrevet fra Finansdepartementet, Strategi 2007 og EU-rettsakter for statistikk.

Sentrale resultater i 2012

- Hovedtall for befolkningen basert på resultater fra Folke- og boligtellingen ble publisert i juni og husholdningstall i desember 2012.
- Resultatene fra Tidsbruksundersøkelsen 2010 ble publisert 18. januar 2012 med seminar, publikasjonen "Tidene skifter. Tidsbruk 1970-2010", Dagens statistikkartikkel og tabeller i statistikkbanken. Anonymiserte mikrodata er levert til Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste, og er dermed tilgjengelige for forskere og studenter.
- Publiseringsnivået for forskning var høy i 2012. Økningen var særlig stor i internasjonale vitenskapelige tidsskrifter, men også publisering via norske formidlingskanaler var høy. Det ble fullført 7 doktorgradsavhandlinger.
- Innsatsen i EDAG-prosjektet ble videreført i første halvår på samme nivå som i 2011. Prosjektet ble styrket fra høsten 2012 som følge av tilleggsbevilgning i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2012. Det har vært omfattende innsats knyttet til definisjoner av rapporteringselementer og juridiske avklaringer knyttet til lovverket.
- Som ledd i kvalitetsarbeidet som bygger på retningslinjene for europeisk statistikk (”Code of Practice”), ble det i 2011 og 2012 gjennomført en systematisk kvalitetsgjennomgang av 18 statistikker i SSB, en i hver statistikkproduserende seksjon.
- I 2012 ble det laget en mal for avtale om utlevering av data til SSB og samarbeid om kvalitet i administrative data med registereiere. I alt 24 etater leverer 79 registre til SSB. Det ble utarbeidet kvalitetsrapporter etter denne malen for 60 registre i 2012.

- Nasjonalregnskapet markerte sin 60 år lange historie med et historisk seminar 12. desember. Norge var sentrale i utviklingen av nasjonalregnskap. Det var Odd Aukrusts pionerarbeid på 1950-tallet som dannet grunnlaget for den lange nasjonalregnskapstradisjonen i SSB.
- Antall ansatte ble redusert i løpet av 2012 uten at det ble foretatt justeringer i produksjonen.
- Budsjettet for 2012 ble satt opp med et negativt driftsresultat på 3 millioner kroner samlet for post 01 og post 21. Totalt ble det et negativt driftsresultat for 2012 på 15,4 millioner kroner. Med overførte midler fra 2011 på 64,6 millioner kroner, er overføringen til 2013 samlet for post 01 og post 21 på 49,2 millioner kroner.

Resultatindikatorer

Resultatene for 2012 knyttet til resultatindikatorene i tabellen under kan oppsummeres på følgende måte:

- Målet for aktualitet i måneds- og kvartalsstatistikken ble ikke nådd, men ble nådd for årsstatistikken.
- Målet for punktlighet ble ikke nådd.
- Målene for svarprosenter ble ikke nådd. For undersøkelser med oppgaveplikt var differansen liten i forhold til målet. For frivillige undersøkelser er resultatet noe bedre enn året før.
- Målet om redusert oppgavebyrde for næringslivet ble nådd.
- Andelen elektronisk innrapportering økte til 84 prosent fra 77 prosent året før.

Indikatorer med kvantitative mål

Indikatorer	***Resultater***					***Mål***
	2008	*2009*	*2010*	*2011*	*2012*	*2012*
Aktualitet i uker						
Månedsstatistikk	3,5	3,4	3,4	4,3[1]	4,3	Mindre enn 3,2
Kvartalsstatistikk	9,0	8,2	8,0	8,7[1]	9,3	Mindre enn 8,2
Årsstatistikk	41,5	40,6	37,2	38,9[1]	38,0	Mindre enn 38,3
Punktlighet, andel avvik fra varslet tidspunkt. Prosent						
	10	12	11	12	13	Mindre enn 10
Svarprosenter [1]						
Oppgavepliktige	95	95	96	94[1]	94	Minst 95
Frivillige	72	74	67	61[1]	63	Minst 74
Oppgavebyrde, næringslivet i alt. Årsverk						
	107	103	100	86	90	Lavere enn 100
Andel elektronisk innrapportering. Prosent						
	48	53	63	77	84	Minst 63

1) Nye og bedre registreringsmetoder gjør at tallene for aktualitet og svarprosenter fra og med 2011 ikke uten videre er sammenlignbare med tidligere år.

2.2. Sammendrag av resultater

Produksjonsvolum

SSB hadde 967 statistikkpubliseringer (frigivinger) i 2012. Det var 13 færre enn året før.

Statistikkpubliseringer

2001	*2002*	*2003*	*2004*	*2005*	*2006*	*2007*	*2008*	*2009*	*2010*	*2011*	*2012*
817	*839*	*831*	*815*	*791*	*855*	*977*	*1009*	*993*	*951*	*980*	*967*

Sju nye statistikker i 2012

- Kystverket - StatRes
- Folke- og boligtellingen, hovedtall
- Arealbruk og arealressurser
- Rekreasjonsareal og nærturterreng
- Fastlegetjenester
- Offentlig sektor på Svalbard
- Regnskapsstatistikk. Årsregnskap for ikke-finansielle stiftelse
-

Nedlagte statistikker

- Kommunefordelt energi
- Utslipp til luft av klimagasser (kommunefordelt)
- Direkteinvesteringer, transaksjoner

Endringer i statistikkpubliseringer

- Fra september ble sykefraværsstatistikken publisert med sesong- og influensakorrigerte tall

Vedtak om oppgaveplikt og tvangsmulkt

Beslutning om å bruke statistikklovens adgang til opplysningsplikt og tvangsmulkt foretas separat i hvert enkelt tilfelle. Det er mulig å innføre opplysningsplikt uten at det samtidig blir bestemt at tvangsmulkt skal tas i bruk. I 2012 ble følgende vedtak om opplysningsplikt foretatt:

- Månedlig elektrisitetsstatistikk - Statnett og Nord Pool Spot AS
- Avfallsstatistikk - avfallsinnsamlere (foretak)
- StatRes - Sjøfartsdirektoratet
- StatRes - Kystverket - sjøulykker
- Globalisering og internasjonal sourcing - utvalgte foretak

Publikasjoner

Det ble utgitt 192 publikasjoner i 2012. 44 flere enn året før. Økningen er tilfeldig, antall utgitte publikasjoner kan variere ganske mye fra år til år.

Titler i ulike publikasjonsserier og utgivelser. 2004 - 2012

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Utgivelser i alt	*153*	*127*	*243*	*224*	*250*	*238*	*189*	*148*	*192*
Norges offisielle statistikk[1]	28	27	26	17	23	26	13	-	-
Analysepublikasjoner[2]	104	74	111	96	114	96	102	83	108
Andre utgivelser[3]	21	26	106	111	113	105	74	65	84
- Økonomiske analyser	6	6	6	6	6	6	6	6	6
- Samfunnsspeilet	6	6	5	5	5	5	5	5	5

[1] Serien NOS ble avsluttet per 2010.
[2] Tallet omfatter Rapporter, Discussion papers, Statistiske analyser og Sosiale og økonomiske studier. Reprints ble nedlagt i 2007.
[3] Omfatter fra og med 2006 også serien Notater, som ikke var med i statistikken tidligere. Omfatter også Documents og "Dette er …"-publikasjonene, samt Statistisk årbok.

Forskningsvirksomheten - ekstern publisering

I 2012 ble det utgitt flere tidsskriftartikler enn i 2011, henholdsvis 87 og 63. Antall bøker og bokartikler holdt samme nivå. Foredragsvirksomheten var høy. Det ble holdt 144 foredrag på vitenskapelige konferanser nasjonalt og internasjonalt i 2012 (mot 112 i 2011), og 163 andre foredrag, om lag det samme som i 2011. Forskerne

hadde 12 kronikker og signerte innlegg i media. Det ble avlagt syv doktorgrads-avhandlinger i 2012 mot to året før.

SSBs institusjonelle publiseringsarkiv

SSBs institusjonelle publiseringsarkiv, SNORRe, ble opprettet for at eksterne publiseringer fra SSBs forskere skal gjøres åpent og gratis tilgjengelig for brukerne. Arkivet er i ferd med å bli fylt med forskernes løpende publiseringer av artikler i tidsskrifter. Ved årsskiftet inneholdt det 286 slike publikasjoner, som ellers bare ville vært tilgjengelige i betalingstidsskrifter. I 2012 ble 49 av forskernes artikler publisert i slike tidsskrifter.

Medieoppslag

Statistikk og analyser fra SSB blir mye referert i norske medier. Oversikten viser antall referanser til *Statistisk sentralbyrå* i samtlige norske medier (både papir-medier og elektroniske) overvåkes av Retriever. Det er en klar økning fra året før, men fortsatt lavere enn toppåret 2009. Økningen gjaldt hovedsakelig papirmedier.

Medieoppslag. Antall

2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
25 364	28 872	32 698	40 025	42 700	32 300	32 765	36 039

Feil i publiseringer

Fra september 2012 har alvorlige og øvrige innholdsmessige feil i statistikk-publiseringene og rettinger av disse blitt logget systematisk, etter noen år uten helt dekkende registrering. En grov opptelling for perioden tyder på at sju - åtte prosent av publiseringene hadde innholdsmessige feil.

En feil blir ansett som alvorlig når minst ett av følgende kriterier er oppfylt:

- Feilen er helt sentralt i statistikken, det vil si hovedtall, aggregerte størrelser.
- Feilen vil i vesentlig grad vil påvirke oppfatningen om situasjonen i samfunnet.
- Feilen er markedssensitiv.

Det ble ikke funnet så grove feil i publisering av statistikk i 2012, men følgende feil kan nevnes:

- Politi og påtale - StatRes: tall publisert 28.11.2011 ble rettet feilaktig 1.11.2012, og rettet tilbake 13.11.2012. Da ble også tall fra publiseringen 2.11.2012 rettet.
- Sysselsatte i kommunal sektor (registerbasert), publisert 15. juni. Feil ble oppdaget og rettet 20. november
- Internettmålingen ble publisert 5.12.2011. Feil ble rettet 30.1.2012. Publisert på nytt 28.3.2012.

Feil i publikasjon

I tillegg ble det oppdaget en alvorlig feil i publikasjonen *Statistiske Analyser: Norsk Turisme*. Den ble publisert 17. januar, trukket tilbake og publisert på nytt 3. februar.

Bibliotek og informasjonssenteret

Informasjonstjenesten håndterer rundt 10 000 henvendelser i året til SSB med spørsmål om nasjonal og internasjonal statistikk. I tillegg fungerer tjenesten som nasjonal veiledningstjeneste for europeisk statistikk fra Eurostat.

I biblioteket har elektroniske statistikk- og artikkelbaser i økende grad erstattet papirpublikasjoner, og bruken har økt jevnt i omfang siden 2007. Det var en betydelig økning i bruk av de elektroniske informasjonsressursene. Det elektroniske tilbudet er tilgjengelig både for ansatte og for eksterne besøkende.

Tradisjonelt utlån og eksterne besøk er samtidig blitt mindre omfattende. Løpende webpublisering av statistikk og publikasjoner i SSB, publisering av tidsserier i statistikkbanken, samt den fullførte digitaliseringen av 21 000 publikasjoner utgitt av SSB bidrar til å forklare dette.

Henvendelser fra eksterne. 2005-2012

	2005	*2006*	*2007*	*2008*	*2009*	*2010*	*2011*	*2012*
I alt	*8 717*	*8102*	*9921*	*11 192*	*12 072*	*10 434*	*10 290*	*10 113*
Informasjons-tjenesten								
- E-post	5 359	4 936	5 948	6 621	8 085	6 517	6 536	*6 566*
- Telefon	2 645	2 488	3 220	3 829	3 383	3 294	3 600	3 126
Eurostat svartjeneste		194	205	231	181	197	118	113
Eksterne besøkende	713	484	548	511	423	426	419	308

Bruk av elektroniske informasjonsressurser via biblioteket. 2005-2012

	2005	*2006*	*2007*	*2008*	*2009*	*2010*	*2011*	*2012*
Nedlastinger	2 337	6 377	13 606	14 733	13 152	13 603	14 974	18 576
Søk	34 303	41 372	12 509	12 738	11 095	24 133	12 832	21 122
Visninger	41 716	64 091	81 656	43 064	22 482	25 307	17 977	60 382

Utlån fordelt på ulike brukergrupper. 2005-2012

	2005	*2006*	*2007*	*2008*	*2009*	*2010*	*2011*	*2012*
I alt	*4 105*	*3 946*	*3 889*	*4 206*	*5 114*	*3 556*	*3 225*	*2 901*
Ansatte i SSB	2 221	2 504	2 523	2 900	3 812	2 548	2 331	2 161
Andre bibliotek /private	1884	1442	1366	1306	1302	1108	894	740

Kurs og seminarvirksomhet

I løpet av 2012 deltok 1567 personer på eksterne kurs, faglige seminarer og pressekonferanser i SSB. Kursene handlet blant annet om å finne statistikk (norsk og internasjonal) og om statistikkforståelse. I de faglige seminarer som ble arrangert i anledning lansering av publikasjoner, ble tema som befolknings-utvikling, økonomisk utvikling og miljø samt tidsbruk presentert. Dessuten ble det holdt 11 presentasjoner av statistikk for skoleklasse

Webstatistikk

Google analytics ble tatt i bruk i februar 2012, til erstatning for et tidligere verktøy for webstatistikk. Vi har derfor ikke tall for oppslag på ssb.no som kan sammen-liknes med tidligere år. Indikatoren totale oppslag er heller ikke noe godt mål på bruk av nettstedet, og er ikke særlig nyttig i arbeidet med å forbedre det. Det nye verktøyet vil bedre kunne si noe om hvor mange vi når ut til, og bruk av websidene med ulike funksjoner og tjenester.

Deltakelse ved internasjonale møter

SSB deltok på 122 møter i forbindelse med det statistiske samarbeidet i EØS, ni møter knyttet til ECE og ni OECD-møter. På nordisk nivå var det 32 møter i 2012.

ESTP-kurs 2012

ESTP kurs er finansiert av EFTA og i 2012 hadde SSB ansvaret for tre kurs i Oslo.

- User-friendly dissemination of statistics. 7.- 9 nov. SSB, Oslo. 15 deltakere fra EU/EFTA-land og Tyrkia.
- Use of GIS for making statistics in a production environment. 26. -30. mars. SSB. Oslo. 21 deltakere fra EU/EFTA-land og Tyrkia.
- Price Statistics. 20.-24. mai, Kiev, Ukraina (sammen med statistikkbyrået i Sveits). 21 deltakere fra tidligere ENP-East (tidligere Sovjet stater).

Målbruk

Nynorskbruken i daglige frigivinger på ssb.no økte i 2012 til 30 prosent nynorsk mot 28 prosent i 2011. Usignerte publikasjoner, inklusive Statistisk årbok, hadde en nynorskandel i 2012 på 12 prosent mot 10 prosent året før. Samlet har frigivinger, brosjyrer og stillingsannonser en nynorskandel på 29 prosent. Alle SSBs skjema foreligger både på bokmål og nynorsk. SSBs nettsider har 17 prosent nynorsk[1].

[1] Resultatet bygger på søk i Google på ordparene ikkje/ikke og frå/fra.

Oppgavebelastning

Samlet belastning knyttet til å gi opplysninger til SSBs undersøkelser har økt med åtte årsverk fra 2011. SSB nådde målet i tildelingsbrevet med å ha lavere oppgavebelastning for næringslivet enn i 2010. Oppgavebyrden for næringslivet økte med fire årsverk fra 2011 til 2012. Det er hovedsaklig Landbruksundersøkelsen som forklarer økningen.

Oppgavebelastningen for personer og offentlige institusjoner har økt med fire årsverk fra 2011. Det skyldes i hovedsak undersøkelsen Forbruk og sparing. Den ble tidligere gjennomført årlig med en oppgavebyrde på ca 4,5 årsverk. Den ble ikke gjennomført i 2010 og 2011, men kom tilbake med større utvalg og en oppgavebyrde på 15 årsverk i 2012 som varslet i fjor.

Oppgavebelastning. Årsverk

	2004	*2005*	*2006*	*2007*	*2008*	*2009*	*2010*	*2011*	*2012*
I alt	*171*	*183*	*175*	*177*	*177*	*146*	*137*	*126*	*134*
Næringsliv i alt	98	103	94	108	107	103	100	86	90
Andre	73	81	81	69	70	43	37	40	44

Fordeling av oppgavebelastningen

15 prosent av foretakene i privat sektor deltok i en eller flere undersøkelser fra SSB i 2012. Hovedmengden av foretakene i privat sektor (94 prosent) har under 10 ansatte, og av disse mottok 11 prosent skjema fra SSB. Tilsvarende andel for foretak med 10-19 ansatte er 74 prosent. Foretak med over 50 ansatte utgjør en liten del av populasjonen (1 prosent). I denne gruppen deltok 98 prosent i minst én undersøkelse i 2012. Det er kun små endringer i fordelingen av oppgavebyrde sammenlignet med 2011.

Høringer

SSB er ofte høringsinstans ved utarbeiding av nye lover, forskrifter og offentlige utredninger (NOU-serien). SSB var høringsinstans for i alt 105 saker i 2012 hvorav 41 høringer var med kommentarer. Høringsuttalelsene er tilgjengelig på ssb.no.

Kvalitetsindikatorer

Punktlighet

Publisering av offisiell statistikk skal varsles minst tre måneder på forhånd. Statistikken skal ikke komme verken før eller etter forhåndsvarslet tidspunkt. Avvik for punktligheten var 13 prosent i 2012. Det er en økning fra 2011, og er større enn målet i tildelingsbrevet, som er 10 prosent (2008-tallet). En forklaring på økningen er utsettelser som følge av streik i offentlig sektor som også SSB var berørt av. Dessuten var det omfattende endringer i inndataløsning for banker og andre finansforetak. Innrapporteringen ble flyttet over på Altinn-plattformen samtidig som ny institusjonell sektorgruppering ble innført. Dette førte til at mange statistikker ble utsatt.

Punktlighet. Avvik i forhold til annonsert tidspunkt. 2000 - 2011. Prosent

	2001	*2002*	*2003*	*2004*	*2005*	*2006*	*2007*	*2008*	*2009*	*2010*	*2011*	*2012*
Avvik i alt	*13*	*10*	*8*	*11*	*10*	*6*	*10*	*10*	*12*	*11*	*12*	*13*
For tidlig	3	2	2	2	3	1	3	3	3	4	4	1
For sent	10	8	6	9	7	5	7	7	9	7	8	12

Aktualitet

Statistikkens aktualitet er viktig for brukerne. Aktualitet måles med antall uker fra observasjonsperiodens utløp til statistikken blir frigitt. For de måneds- og kvartalsstatistikkene som publiserer foreløpige tall, er det tidspunktet for disse publiseringene som benyttes. For årsstatistikkene benyttes tidspunkt for publisering av endelige tall.
Fra og med 2011 er det tatt i bruk en ny og bedre metode for å måle aktualitet på statistikker som utgis flere ganger i løpet av et år. Tidligere ble denne rapportert som et gjennomsnittstall for hver statistikk. Nå blir den beregnet nøyaktig for hver statistikkpublisering, på basis av publiseringsdato på ssb.no. Avvikene er av størst

betydning for månedsstatistikkene. Her gir den nye beregningsmetoden om lag én uke redusert aktualitet.

Målene i tildelingsbrevet for aktualitet i måneds- og kvartalsstatistikken ble ikke nådd selv om det justeres for endret målemetode, men avviket er lite for månedsstatistikkene etter justering. For årsstatistikkene ble målet nådd.

Aktualiteten for månedsstatistikken var 4,3 uker, mens målet omregnet med ny metode var på under 4,2 uker. Aktualiteten for kvartalsstatistikken var 9,3 uker, mens målet justert for endret metode var en aktualitet på under 9 uker. Aktualiteten for årsstatistikk var 38,0 uker, målet var bedre enn 38,3 uker.

Aktualitet. Antall uker etter periodens utløp[3)]

	2003	*2004*	*2005*	*2006*	*2007*	*2008[1)]*	*2009*	*2010*	*2011[2)]*	*2012*
Månedsstatistikk	3,5	3,5	3,4	3,4	3,2	3,5	3,4	3,4	4,3	4,3
Kvartalsstatistikk	8,9	9,6	8,1	8,7	9,7	9,0	8,2	8,0	8,7	9,3
Årsstatistikk	43,7	42,9	41,9	40,4	38,3	41,5	40,6	37,2	38,9	38,0

[1)] For 2008 er beregningsopplegget lagt om fra å være basert på et utvalg (panel) til å omfatte alle statistikkpubliseringene. Dette har ført til brudd i tidsserien og økt gjennomsnittlig produksjonstid for årsstatistikkene i 2008.
[2)] Fra og med 2011 er det tatt i bruk en ny og bedre metode baser på publiseringstidspunkter for statistikken på ssb.no. Dette har ført til brudd i tidsserien og økt registrert gjennomsnittlig produksjonstid.
[3)] Resultatene for 2012 er beregnet på grunnlag av 309 statistikkpubliseringer av månedsstatistikk, 243 kvartalspubliseringer og 240 årsstatistikker.

Svarprosenter

Indikatoren svarprosenter er basert på samme utregning som i 2011, og gir et brudd mot tidligere år, hvor noen undersøkelser er holdt utenom opptellingen. Indikatoren er oppdelt i undersøkelser med oppgaveplikt og frivillige undersøkelser. Frivillige undersøkelser er igjen delt inn i intervjuundersøkelser og selvadministrerte undersøkelser. Indikatoren for svarprosent reflekterer til en viss grad porteføljen av datainnsamlinger som SSB gjennomfører det aktuelle året. Derfor er utviklingen i svarprosent for intervjuundersøkelser som gjentas hvert år, gitt i en separat tabell.

Svarprosenten for undersøkelser med oppgaveplikt har holdt seg stabilt på rundt 95 prosent de siste årene. SSB nådde ikke helt målet i tildelingsbrevet for 2012 (96 prosent). Svarprosenten for oppgavepliktige for 2012 var 94 prosent, det samme som i 2011.

I de frivillige undersøkelsene er svarprosenten vesentlig lavere og varierer fra undersøkelse til undersøkelse. Målet, som var en svarprosent høyere enn 73 prosent, ble ikke nådd i 2012. Resultatet for 2012 på 63 prosent følger ny rapporteringsmåte der alle frivillige undersøkelser, inklusive alle markedsoppdrag er telt med. SSB gjennomførte i 2012 flere selvadministrerte frivillige engangsundersøkelser på oppdrag, og blant disse var det noen med svarprosent på 50 eller lavere. Ellers har Leiemarkedsundersøkelsen inngått i beregningene for 2011 og 2012. Leiemarkedsundersøkelsen er en årlig screeningundersøkelse til den månedlige husleieundersøkelsen, og trekkes som et adresseutvalg basert på potensielle utleieboliger. Populasjonsavgresningene er krevende, og enhetene i utvalget er mer problematisk å kontakte og følge opp sammenlignet med et ordinært tverrsnittsutvalg. Undersøkelsen har svært lav svarprosent (39 prosent i 2012) som påvirker resultatet i negativ retning.

Svarprosenter

	2005	*2006*	*2007*	*2008*	*2009*	*2010*	*2011*	*2012*
Med oppgaveplikt	95	95	95	95	95	96	94	94
Frivillige	77	75	73	73	74	67	61	63

Svarprosenter for frivillige undersøkelser etter innsamlingsmetode

	2008	*2009*	*2010*	*2011*	*2012*
Frivillige undersøkelser. I alt				*61*	63
Intervjuundersøkelser				56	56
Faste årlige undersøkelser	59	59	56	56	58
Selvadministrerte undersøkelser				63	68
SSBs egne				76	81
Oppdrag				57	55

Frafall i intervjuundersøkelsene skyldtes at det ikke blir oppnådd kontakt med intervjuobjektet eller at personer nekter å delta. Frafallsutviklingen ble stabilisert i 2011, og viser en bedring i 2012.

Representativitet

Lav svarprosent medfører ikke nødvendigvis dårlig kvalitet. Ved å vekte utvalget av enheter ved hjelp av demografiske variable vil mye av frafallseffekten kunne reduseres, og det kan også være at dette utvalget gjenspeiler gruppen (populasjonen) på en god måte. I tillegg til svarprosenter benytter SSB en indikator som måler representativiteten etter kjente demografiske registervariabler som kjønn, aldersgrupper, utdannelse og bosted. Om det er et perfekt samsvar mellom de som svarer i undersøkelsen, og den kjente populasjonen etter disse variablene, blir representativitetsindikatoren 1, om samsvaret er lite etter disse variablene går indikatoren mot 0.

Det er beregnet representativitetsindikatoren for utvalgte frivillige undersøkelser i 2009 og 2012. 2009 er med som et referanseår. Svarprosenten for hver undersøkelse oppgis også. Det er et mål at representativitetsindikatoren ikke skal endre seg vesentlig, mindre svingninger er naturlig og vil bli justert ved vekting etter disse variablene. Samlet sett viser representativitetsindikatoren er liten forverring sammenliknet med referanseåret 2009.

Representativitetsindikatorer for utvalgte frivillige personundersøkelser i 2009 og 2012

	Svarprosent		Representativitets indikator	
	2009	*2012*	*2009*	*2012*
Reise og ferieundersøkelsen	60	59	0,77	0,74
Levekår panel (EU-silc)	61	56	0,86	0,80
Mediebruksundersøkelsen	64	59	0,80	0,82

Det arbeides med å utvikle en mer relevant indikator enn svarprosent for frafallseffekten på det endelige statistikkproduktet.

Elektronisk innrapportering

Målet om å øke den elektroniske innrapporteringen for næringsundersøkelser ble innfridd i 2012. Andelen som rapporterte elektronisk økte fra 77 til 84 prosent. SSB har gjennom 2012 tilrettelagt for økt bruk av Altinn gjennom etablering av et felles datamottak. Det forventes at andelen som rapporterer via Altinn øker vesentlig i 2013. Det er i tillegg et mål at andelen som rapporterer via andre kanaler enn IDUN og Altinn reduseres vesentlig i 2013. I 2012 er denne andelen redusert til 12 prosent.

Andel oppgavegivere som rapporterer elektronisk. Prosent

	2006	*2007*	*2008*	*2009*	*2010*	*2011*	*2012*
Elektronisk innrapportering	36	48	53	63	65	77	84

Elektronisk innrapportering fordelt på kanal. Prosent

	2010	*2011*	*2012*
Altinn	16	18	19
IDUN	70	68	69
Annet	14	14	12

Produktivitet

SSB har tidligere benyttet en metode hvor produktivitetsendringer på statsoppdraget beregnes ut fra produksjonsendringer og endring i ressursinnsatsen. Produksjonsendringer er anslått som registrerte nye satsinger eller omprioriteringer. Endringer i ressursinnsats uttrykkes som en veid sum av endringer i faste lønns- og driftsutgifter.

Beregningene har vist en produktivitetsøkning på om lag to prosent i gjennomsnitt per år. Metoden som ble benyttet, tar ikke hensyn til kvalitetsendringer, og fanger heller ikke opp produktivitetsøkning som skjer innenfor statistikkområder som ikke omfattes av registrerte omprioriteringer. Det er derfor grunn til å tro at beregnet produktivitet er minimumsanslag.

Ressursbruken målt i timeverk i SSB gikk ned med om lag to prosent i 2012 sammenliknet med 2011, men med nesten fire prosent på statsoppdraget uten større endringer i produksjonsvolum her. Det er derfor grunn til å tro at trenden med en årlig produktivitetsøkning på minst to til tre prosent fortsetter. Effektivisering og omprioritering har gjort SSB i stand til å gjennomføre flere større satsinger innenfor dagens budsjettrammer, for eksempel utvikling av nye ssb.no.

Eksempler på statistikknivå, se *Innspill til produktivitetsberegninger Eksempler på ressursforbruk for enkelte produkter.* Interne dokumenter 4/2013.

Ressursbruk

Rundt halvparten av arbeidsinnsatsen målt i timer i SSB brukes til løpende statistikkproduksjon. Andelen av ressursene som er brukt på utviklingsprosjekter har gått noe ned. Antall årsverk i alt er redusert med 17 fra 2011.

Virksomhetstype

	2006	*2007*	*2008*	*2009*	*2010*	*2011*	*2012*
Antall årsverk i alt	***895***	***923***	***909***	***906***	***902***	***913***	***896***
Fravær	***148***	***153***	***150***	***143***	***144***	***141***	***141***
Ferie[1] og seniordager	78	80	79	82	87	89	87
Permisjon med lønn	24	22	23	16	14	13	12
Sykefravær	39	44	42	41	43	39	42
Restkategori	7	7	6	4	-	-	-
Antall årsverk unntatt fravær	***746***	***771***	***759***	***763***	***758***	***772***	***755***
I alt	100	100	100	100	100	100	100
Løpende statistikkproduksjon	47	48	48	48	47	48	49
Utviklingsprosjekter, statistikk	13	13	16	16	17	17	14
Forskning og analyseprosjekter	13	12	11	11	12	12	13
Administrasjon og interne støttefunksjoner	28	27	26	24	24	23	24

[1] Både med og uten lønn

Evalueringer

I SSB gjennomføres flere evalueringer hvert år. I denne årsrapporten er disse evalueringene omtalt:

- Evaluering av arbeidet med nye ssb.no i regi av Veritas. Rapporten herfra er lagt på evalueringsportalen, se http://evalueringsportalen.no/evaluering/evaluering-av-prosjektet-nye-ssb.no-rapport

- Gjennomganger av 18 statistikkgjennomganger i 2011 og 2012. Det er utarbeidet oppsummeringsrapporter for alle gjennomgangene. En kortfattet samleoversikt er gitt i vedlegg D. Det lages også en egen evalueringsrapport av selve gjennomgangsprosessen.

3. Statistikk speiler samfunnet

3.1. Personstatistikk

Folke- og boligtelling 2011

Folke- og boligtellingen 2011 er registerbasert. EUs rettsakt for folke- og boligtellinger medfører strenge krav til rapporteringen. I 2012 er det nedlagt et omfattende arbeid med å ferdigstille datagrunnlaget for tellingen. Som følge av kvalitetsproblemer i Folkeregisteret og Matrikkelen har det særlig vært utfordrende å oppnå konsistens og samtidig opprettholde kvaliteten på statistikkene for husholdninger og boliger. Det er derfor utviklet en egen metode for samordning av husholdnings- og boligdata. Hovedtall for befolkning ble publisert i juni og husholdningstall i desember 2012.

Tidsbruksundersøkelsen

Resultatene fra Tidsbruksundersøkelsen 2010 ble publisert i januar med seminar, publikasjonen "Tidene skifter. Tidsbruk 1970-2010", Dagens statistikk og tabeller i statistikkbanken. Anonymiserte mikrodata er levert til Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste, og er dermed tilgjengelig for forskere og studenter. Tidsskriftet *Samfunnsspeilet nr 4*, som ble publisert i oktober, hadde et tema-nummer med nye artikler basert på Tidsbruksundersøkelsen.

Forløpsdatabasen FD-Trygd

Det arbeides aktivt med å få rask og riktig leveranse av data til forløpsdatabasen FD-trygd, blant annet gjennom ny avtale mellom NAV og SSB om kvalitet i registre. Sen leveranse og feilleveranser gir etterslep på innlegging av data til basen og videre utlevering av nye data til forskere. Utlevering av data til forskere fra forløpsdatabasen FD-Trygd er et av flere pilotprosjekter i SSBs Leansatsning, for å sikre raskere leveranser og mer effektiv oppdatering av databasen.

Kriminalstatistikk

Arbeidet med revidering og omlegging av fengslingsstatistikken er forsinket, og vil fullføres i 2013. I løpet av 2013 skal alle registerbaserte kriminalstatistikker ha utviklet gode produksjonssystem for statistikk i statistikkbanken, som i stor grad er harmonisert med hverandre og tilpasset metadatasystemene for standarder i SSB.

Helsestatistikk

SSB har i flere år vært i dialog med helseforvaltningen for å finne en løsning for sammenstilling av opplysninger fra Norsk pasientregister og SSBs sosioøkonomiske dataarkiver til statistikkformål (jf. brev av 23.3.2010 fra Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) til Finansdepartementet). Løsningen må bygge på prinsippene om konfidensialitet som er nedfelt i statistikkloven, og ivareta hensynet til konfidensialitet i Pasientregisteret. Løsningen skal gi bedre offisiell statistikk, og oppfylle helsemyndighetenes behov for detaljert informasjon for styringsformål og forskernes etterspørsel etter koblede data. Temaet er relevant også for andre sentrale helseregistre der koplinger med sosioøkonomiske opplysninger fra registre i SSB er aktuelle for utarbeidelse av statistikk, for eksempel IPLOS (individbasert statistikk for pleie- og omsorgstjenesten i kommunene), DÅR (dødsårsaksregisteret). Den nylig etablerte statistikken om fastlegebruk er et eksempel på en slik koplet statistikk.

Det er krevende å oppfylle Europaparlaments- og rådsforordningen om statistikk over folkehelse og om helse og sikkerhet på arbeidsplassen. Det må blant annet etableres et helt nytt datagrunnlag for statistikker om arbeidsulykker og yrkessykdommer. Videre må det utvikles et nytt system for innrapportering til NAV av blankettene om yrkesskade og yrkessykdom. SSB er i dialog med AD/NAV om hvordan det kan etableres en løsning slik at Norge kan oppfylle forordningens krav. Helse- og omsorgsdepartementet overfører ansvaret for Dødsårsaksregisteret fra SSB til Folkehelseinstituttet (FHI) per 1. januar 2014. Det skal være en overdragelse av teknisk drift sommeren 2013, og overdragelse av datamottak, koding, kvalitetssikring og statistikkproduksjon fra årsskiftet 2013/2014. Det gjenstår imidlertid avklaring omkring kopling av DÅR med sosioøkonomiske kjennetegn i befolkningen til statistikkformål.

Det ble i 2012 satt i gang et utrednings- og kartleggingsarbeid med tanke på å møte behovet for statistikk knyttet til samhandlingsreformen. Arbeidet skjer i dialog med Helsedirektoratet og det er etablert arbeidsgrupper som skal følge opp ulike aspekter ved dette blant annet innenfor populasjonsavgrensning, regnskap, pasientbrukere, samt samarbeidsavtaler mellom helseforetak og kommunene.

Utdanningsstatistikk

SSB publiserte 19. juni resultater fra undersøkelsen "Utdanning fullført i utlandet", som ble gjennomført vinteren 2011/12, med en svarprosent på 64. En supplerende undersøkelse vinteren 2012/13 går som planlagt, og vil bli inkludert i publiseringen av Befolkningens utdanningsnivå i juni 2013. SSB følger også kontinuerlig opp Utlendingsdirektoratets arbeid med å forbedre registreringen av utdanningsopplysninger i DUF-registeret.

SSB startet i 2012 med felles datainnsamling fra Universitets- og høgskolesektoren sammen med Database for høgre utdanning (DBH) ved Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste. Dette reduserer oppgavebyrden for sektoren og forenkler datarevisjonen i SSB. Det er også gjort arbeid for å få til en tilsvarende felles datainnsamling fra fagskolesektoren. Denne vil forhåpentligvis bli implementert i 2013.

SSB startet i 2012 arbeidet med å tilpasse utdanningsstatistikken til den reviderte internasjonale standardklassifikasjon av utdanning, en standard som ble vedtatt i fjerde kvartal 2011 (ISCED2011). Data som samles inn i 2013, er de første som skal leveres i henhold til ny standard.

I 2012 ble datafangsten for OECD-undersøkelsen PIAAC (Programme for the International Assessment of Adult Competencies) avsluttet, den mest omfattende internasjonale undersøkelsen av voksnes leseforståelse noensinne. Internasjonal og nasjonal publisering vil skje i 4. kvartal 2013.

Valgprosjektet 2013

På oppdrag fra Kommunal- og regionaldepartementet (KRD) har SSB gjennomført innsamling, prognostisering og formidling av valgdata ved de tre siste valgene. SSB har tilbakeført prosjektlederansvaret for valget i 2013 til KRD. SSB vil bidra med nødvendig støtte, primært IT-ressurser, for å få arbeidet gjennomført. Bidragets art og omfang bestemmes i samråd med KRD.

Fra og med valget i 2015 vil KRD forestå arbeidet med innsamling og rapportering av valgresultatene i sin helhet.

3.2. Statistikk over lønn, inntekt og arbeid

EDAG

Innsatsen knyttet til utvikling av EDAG-prosjektet ble første halvår videreført på samme nivå som i 2011. Prosjektet ble ytterligere styrket fra høsten 2012 som følge av tilleggsbevilgning i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2012. Det har vært omfattende innsats knyttet til definisjoner av rapporteringselementer og juridiske avklaringer knyttet til lovverket. SSB har utredet datavarehusløsning og

tilknytning til felles rammeverksløsninger som FDM og ISEE for de store datamengdene som kommer inn med dette prosjektet.

Inntekt og lønn

Lønnsstatistikk for 2012 ble presentert med samme aktualitet og dekningsgrad som året før. Alle områder vil bli frigitt som offisiell statistikk innen utgangen av mars 2013. Det er presentert kvartalsvise lønnsindekser for alle næringsområder.

Inntektsstatistikk for 2011 ble presentert tre måneder tidligere enn ved forrige årgang, allerede i desember 2012, og samtidig ble oppdaterte tall overlevert til Lotte-modellen. SSB har jobbet med nye boligverdier i formuesstatistikken, og har nå presentert fordelingen av markedsverdier for boligmassen. Det ble presentert helt ny arveavgiftsstatistikk hvor SSB nå har statistikk etter arveobjekt.

Arbeidsmarkedet

Frafallet i AKU har økt en del de siste årene og gikk opp fra 15,6 prosent i 2011 til 19,6 prosent i 2012. Hovedgrunnen er at det ikke oppnås kontakt med oppgavegiverne, spesielt i aldersgruppen 20-30 år. Nye tiltak vurderes for å oppnå høyere kontaktprosent samtidig som man ser på metoder for å kompensere for effekten av økt frafall.

AKUs 40 års jubileum ble markert med en rekke artikler i Økonomiske analyser nr. 5/2012. Et EU-tillegg til AKU om overgang fra arbeid til pensjon ble gjennomført i 2012.

Høsten 2012 ble det for første gang publisert sesongkorrigerte sykefraværstall. Det ble laget en rapport om forholdet mellom deltakelse i arbeidslivet og det å være mottaker av velferdsytelser.

3.3. Nasjonalregnskap, priser og finansstatistikk

Løpende nasjonalregnskap

Kvartalsvis nasjonalregnskap ble publisert som planlagt i februar (Økonomisk utsyn for 2012) og i mai (1. kvartal 2012). I slutten av juni ble en ny versjon av nasjonalregnskapets dokumentasjon (Inventory) sendt Eurostat. Den dokumenterer regnskapsåret 2009 og er basert på tall etter hovedrevisjonen 2011.

Hovedrevisjonen medførte at også fylkesvis nasjonalregnskap måtte legges om og ble samtidig effektivisert. I mars ble som planlagt nye tall for 2008 og 2009 publisert, mens tall for 2010 ble publisert i desember. Det er ikke laget fylkesvise tall etter den nye næringsstandarden for tidligere årganger. Helseregnskapet ble publisert i april. Beregninger av ulønnet husholdningsarbeid ble lansert i juni i en artikkel i SSB-magasinet. Beregningene er basert på informasjon fra *Tidsbruksundersøkelsen 2010.*

Hovedrevisjonen 2014

De nye retningslinjene i SNA 2008 og ESA 2010 skal innføres i nasjonalregnskapet fra 2014. Fra 2014 skal også ny utenriksregnskapshåndbok fra IMF og revidert direkteinvesteringsmanual fra OECD implementeres. Det betyr at det blir ny hovedrevisjon av nasjonalregnskapets tidsserier, med publisering høsten 2014. Arbeidet har startet, blant annet knyttet til endringer i føringen av offentlige tjenestepensjoner og Folketrygden, og for kapitalisering av forsknings- og utviklingskostnader. Alle deler av det institusjonelle nasjonalregnskapet (inntektsregnskapet, finansregnskapet, utenriksregnskapet inkludert internasjonal investeringsposisjon) skal samordnes, med spesiell fokus på husholdningssektoren. De nødvendige prosjektgrupper med styringsgruppe for hovedrevisjonen 2014 er etablert.

Helhetlig nasjonalregnskap

Som i andre land registrerte SSB økende avvik mellom husholdningenes nettofinansinvesteringer i finansielt og ikke-finansielt regnskap i etterkant av finanskrisen i 2008. Avviket skyldes dels foreløpige data, og innarbeiding av mer oppdatert primærstatistikk og hovedrevisjonen i 2011 har bidratt til å redusere avviket betydelig. Avviket skyldes også manglende eller usikkert datagrunnlag på noen områder i begge delregnskapene. I særlig grad er det utfordrende å beregne

konsumutgifter i utlandet. Konsum i utlandet har i statistikken hatt en reell vekst på over 12 prosent årlig etter 2009. Det er usikkert hvor godt vi fanger opp alle kjøp gjort på utenlandsferier eller på utenlandske nettsteder. Andre usikkerhetsfaktorer gjelder inntektsoverføringer til utlandet og plassering av formue i utlandet. Blant annet vet vi lite om hvor mye av inntektene det økende antall arbeidsinnvandrere sender til hjemlandet. Det knytter seg også utfordringer til beregninger av husholdningenes kjøp og salg av unoterte aksjer som ikke er registrert i Verdipapirsentralen. Avviket mellom delregnskapene ligger i perioden 2010-2012 på mellom 30 og 50 milliarder kroner målt over de fire siste kvartalene. Selv om avviket har blitt redusert, er det fortsatt høyt i et historisk perspektiv. Som en del av hovedrevisjonen 2014 arbeides det videre med å avdekke årsaker til avviket og få tilgang til nye datakilder som kan bedre statistikken.

Institusjonell sektorgruppering

Nye sektorkoder er innført i statistikk for banker og andre finansforetak samt i statistikk for verdipapirmarkedet fra og med statistikkåret 2012. Som grunnlag ble nye sektorkoder tatt i bruk i Enhetsregisteret og SSBs bedrifts- og foretaksregister fra januar 2012. Klassifiseringen av institusjonelle sektorer oppdateres med dette i henhold til retningslinjene i SNA 2008 og ESA 2010 og endrede nasjonale behov. Oppdateringen resulterte blant annet i en vesentlig utvidelse og endret inndeling av finansiell sektor. Gjennom 2012 er det arbeidet med å etablere nye rutiner for å avgrense finansiell sektor i tråd med den nye sektorgrupperingen og vurdere datagrunnlaget for "nye" finansielle foretak til nasjonalregnskapet. Den reviderte sektorgrupperingen ble tatt i bruk i primærstatistikker i 2012 og vil bli videre implementert i det norske statistikksystemet fram mot den endelige innføringen i nasjonalregnskapet i siste halvdel av 2014.

Kvalitetstiltak for utenrikshandel med varer i 2012

Samarbeidet med Toll- og avgiftsdirektoratet (TAD) ble ytterligere forbedret i 2012. Utkast til ny samarbeidsavtale og tilhørende kvalitetsrapport etter ny SSB-mal er utarbeidet, og TAD har laget en ny instruks for svar på våre kvalitetsspørsmål.

I samarbeid mellom områdene utenrikshandelsstatistikk, nasjonalregnskap, energi- og prisstatistikk ble det gjennomført et Lean prosjektet. Prosjektgruppen har beskrevet dagens produksjon av energistatistikk, utenrikshandel med naturgass og prisstatistikken for naturgass som er innsatsfaktor både i nasjonalregnskapet og i energibalansen. Dessuten har prosjektet sett på hvordan det kan skapes bedre konsistens mellom statistikkene. Rapporten har flere forslag til tiltak som settes i verk fra og med 2013. Et viktig bidrag er at utenrikshandel med varer tar i bruk den åpne kilden WGI (World Gass Indeks) fra januar 2013 som priskilde for å regne ut gassverdiene fra gassmengdene.

Priser

I januar 2012 ble system for samordnet utvalgstrekking (NORSAMU) benyttet i utvalgstrekkingen i konsumprisindeksen (KPI). Et felles system for gjennomføring av populasjonsavgrensning og utvalgstrekking betyr en bedre oversikt for SSB og bedre og jevnere fordeling av oppgavebyrde for virksomheter og næringer. Delindeksen for legemidler og helseartikler i KPI baseres fra og med januarindeksen utelukkende på strekkodedata fra apotek og dagligvarebutikker. Dette effektiviserer datafangsten og forbedrer datakvaliteten, samt reduserer oppgavebyrden for apoteknæringen. Arbeidet med å innføre nytt system for utvalgsadministrasjon er i sluttfasen. Husleiekomponenten i KPI har gjennomgått en systematisk kartlegging i 2012 for å forbedre datafangsten og dermed datakvaliteten, samt utnytte nye tall fra Folke- og boligtellingen 2011 i sammenveiingen av ulike segmenter. En egen artikkel som beskriver metodiske problemer med bruk av strekkodedata ble publisert og medførte en endring i indeksmetodene for matvarer.

Utviklingen av ny prisindeks for nye boliger er i sluttfasen. En eventuell innlemmelse av selveiernes boligkonsum i den harmoniserte konsumprisindeksen (HKPI) vil bygge på den nye boligprisindeksen.

I januar 2012 ble produsentprisindeksen (PPI) utvidet med priser for tjenester tilknyttet utvinning av råolje og naturgass. Ny metode for prismålinger og behandling av kvalitetsendringer på pc-er ble også implementert i januar 2012, noe som innebærer økt kvalitet på indeksen for pc-er i PPI. Arbeidet med prismålinger for reparasjon og installasjon av maskiner og utstyr er i sluttfasen og forventes å bli innlemmet i PPI fra og med 2013. For PPI er det gjennomført en intern kvalitets-gjennomgang og utarbeidet en plan med vekt på bedre oppfølging av prosjekter, samt gjennomgang av datafangst og formidling.

3.4. Statistikk for offentlig forvaltning

KOSTRA

For årene 2008-2011 ble det lagt ut nasjonale tall for de fleste grunnlagsdata. Gjennomsnittene for kommunegrupper, fylket og landet ble for disse årene beregnet på de estimerte grunnlagsdataene, mens de for tidligere år fremdeles beregnes på mottatte data. I 2013 vil det arbeides med kvalitetssikring av estimerte tall for 2008-2012.

StatRes

SSB har en rammeavtale med Fornyings- og administrasjonsdepartementet (FAD) som dekker perioden 2008 til 2012. Per januar 2013 er SSB og FAD i ferd med å forlenge rammeavtalen frem til 31.12 2013. I 2012 er Kystverket innlemmet som nytt virksomhetsområde i StatRes. De fleste av de øvrige virksomhetsområdene, som er innlemmet før 2012, er utviklet med flere indikatorer. Det er publisert verdier for årgangen 2011 på alle områdene. Videre er det utarbeidet en intern evaluering som en GAP-analyse, og det er gjennomført møter med de forskjellige involverte departementene - sammen med FAD - for å avdekke potensielle utviklingsbehov og ønsker utover nåværende prosjektperiode.

3.5. Næringsstatistikk

Landbrukstelling 2010

Hovedoppgavene var knyttet til publisering av registerbasert statistikk, dokumentasjon og detaljerte dataleveranser til Eurostat. Blant annet ble det publisert ny statistikk for arealressurser ved hjelp av GIS-verktøy. Leveransene til Eurostat var mer krevende enn forutsatt, spesielt fordi det tok mye tid å etablere fullt samsvar mellom flere skjema- og registerbaserte datakilder. Arbeidet med en oversikt-spublikasjon med hovedresultater og et dokumentasjonsnotat ble påbegynt, og vil utgis i 2013. Tellingsresultatene ga for øvrig støtet til revurdering og forbedring av det metodiske opplegget for de årlige landbruksundersøkelsene.

Registerbasert boligstatistikk

Det er lagt ned betydelig arbeid i å utvide boligstatistikken med nye kjennemerker i henhold til forordningen fra EU fram mot publisering av Folke- og boligtellingen 2011. Det er nå lagt til rette for at man kan skille mellom boliger med og uten registrert bosetting og beregne antall bosatte per bolig og botetthet (kvadratmeter bruksareal per bolig). I tillegg vil statistikken bli utvidet med informasjon om heis, eieform og type eierskap. Arbeidet med å utvikle en metode som gir konsistens mellom boligstatistikken og husholdningsstatistikken ble ferdigstilt i 2012. Tall for boligdelen av FoB 2011 blir publisert i februar 2013, mens boligstatistikken per 1.1. 2012 og 1.1.2013 planlegges publisert i henholdsvis mars og juni 2013.

Priser for bygg, bolig og tjenester

Prisindeksen for teknisk prøving og analyse ble publisert for første gang i mai. Det er arbeidet videre med utviklingen av den nye prisstatistikken for nye boliger som skal tilfredsstille kravene i HKPI til hvordan selveiernes boligkostnader skal inkluderes. Prosjektet er delfinansiert av Eurostat, og en rapport som gjør rede for datafangst og beregningsrutiner ble oversendt Eurostat i februar.

Årlig strukturstatistikk

De årlige strukturstatistikkene, som blant annet er svært viktig for arbeidet med endelig nasjonalregnskap, hadde et bedre produksjonsløp i 2012 enn tidligere. Det er gjennomført flere tiltak knyttet til utvalgstrekking, revisjons- og estimerings-rutinene som har bidratt til bedre kvalitet i dataleveransene. På sikt vil dette føre til mer effektiv produksjon av statistikken. Utvalget for enbedriftsforetak for 2011 ble betydelig redusert, med om lag 40 prosent, etter en overgang fra i hovedsak å

oppnå en viss dekningsprosent for ulike strata i populasjonen til å vurdere variansen.

Turisme Overnattingsstatistikken har gjennomgått en total overhaling i 2012, og framstår i ny drakt fra januar 2013. Både produksjonsløp og tilpasning til ny rådsforordning for turisme gjennomføres fullt ut fra 2013. Små overnattingsbedrifter inkluderes i rapporteringen til Eurostat fra januar 2013.

IKT Arbeidet med publikasjonen *Nøkkeltall i informasjonssamfunnet 2012* ble forsinket, og publikasjonen kommer ut i løpet av 2013.

Transport I 2012 har SSB fulgt opp ønsker fra brukerne om å gjennomføre engangsundersøkelser som ikke har blitt gjennomført på noen år. Dette gjelder i første omgang transport med små godsbiler. Planer om en metodegjennomgang av varestrømsundersøkelsen for vei er også drøftet med sentrale brukere, for å tilrettelegge for et senere gjentak av hovedundersøkelsen. Det gjennomføres også en forundersøkelse for en varestrømundersøkelse for sjø, for å kartlegge grunnlag og behov for en ny undersøkelse. Interesse og vilje er absolutt til sted hos sentrale aktører, men foreløpig er det ikke gjort konkrete avtaler om å sette i gang planlegging.

industristatistikk Omlegging til rammeverksløsning for kvartalsvis investeringsstatistikk, kvartalsvis ordrestatistikk og konjunkturbarometeret ble sluttført som planlagt i andre kvartal 2012. Arbeidet med å etablere en kobling mellom produksjonsindeksens varekurv og FNs varestandard SITC er gjennomført i 2012. Det er også etablert dekkende prisvekter for alle tilkoblede SITC-varer. I tillegg er produksjonsindeksen med nye produktvekter beregnet parallelt med gammelt opplegg for kontrollformål. For å sikre konsistens med tidligere rapportering er det valgt å videreføre produksjonsindeksens varekatalog for innsamlingsformål i første omgang, samtidig som nye prisvekter settes i produksjon i forbindelse med januarpubliseringen 2013.

FoU- og innovasjonsstatistikk FoU-undersøkelsen for 2011 ble gjennomført og foreløpige tall publisert som i oktober. Resultatene fra metodestudien om separat innovasjonsundersøkelse er drøftet i brukermøte. Konklusjonen er at undersøkelsen i 2013 fortsetter som en kombinert FoU- og innovasjonsundersøkelse. Patentsøknader for tilbakegående år er utvidet med organisasjonsnummer for kobling mot andre datakilder for bruk til ulike analyseformål.

3.6. Energi, miljø- og ressursstatistikk

Energistatistikk Energiregnskapet/energibalansen ble publisert om lag fire uker tidligere enn forrige år slik at fristen for rapportering av tall til Eurostat ble holdt for første gang.

SSB arbeider med å forbedre energiregnskapet/energibalansen innenfor flere temaer; *konsistens* mellom energiregnskap og nasjonalregnskap og minske *sårbarhet* med dokumentasjon og overgang til ny plattform.

Miljøstatistikk Den årlige rapporten om indikatorer for bærekraftig utvikling ble utgitt ved halvårsskiftet. Organisering og innholdsstruktur i rapporten har blitt endret i tråd med formuesperspektivet.

Klimastatistikken ble utvidet i februar med flere kilder enn de som er definert under Kyoto-protokollen (skog, sjøfart, luftfart). SSB vedtok at klimagassutslipp på kommunenivå ikke skulle publiseres på grunn av dårlig kvalitet. Fylkesfordelt statistikk for utslipp og energi vil bli utarbeidet på nytt forutsatt ekstern finansiering, men uten egen statistikkpublisering. Enkelte kommunefordelte tall for utslipp og energi kan eventuelt utføres som betalte analyseoppdrag for noen kommuner med noen års mellomrom, der kvaliteten tillater dette. SSB har overlevert forslag til fremdrift av regionale klimagassutslipp til Miljøverndepartementet.

I juli ble det sendt rapporter til Eurostat om hvordan SSB skal oppfylle de nye EU-forordningene knyttet til miljørelaterte skatter og materialstrømsregnskap (MFA) som har rapporteringskrav fra 2013. Dette er utfordrende både budsjettmessig og faglig. Rapportering er gjennomført i henhold til EUs forordning for avfallsstatistikk. Det rapporteres rutinemessig til Eurostat i partallsår for n-2. For statistikken *Farlig avfall* er det gjennomført en Lean-pilot. Målet med piloten var å identifisere mulige tiltak for å effektivisere produksjonsløpet. Statistikkene *Avfallshåndtering*, *Farlig avfall* og A*vfallsregnskapet* ble alle noen uker forsinket og publisering ble utsatt til februar 2013.

Ny statistisk standard for klassifisering av arealer er publisert, og det er etablert to nye arealstatistikker:

- *Arealbruk og arealressurser* - tall for landet, fylke og kommune. Tall for Svalbard som eget "fylke" er inkludert i fylkestabell.
- *Rekreasjonsareal og nærtur terreng* - tall for landet, fylke, kommune og tettsted.

3.7. Statistikk over Svalbard

Arbeidet med å bedre den statistiske dekningen av Svalbard ble videreført i 2012 med ramme på 1,5 millioner kroner tildelt over statsoppdraget. Siden statistikkloven ble utvidet til å omfatte Svalbard i 2007 har SSB etablert flere Svalbard-statistikker som nå oppdateres løpende med nye tall. Disse sammenhengende tidsseriene danner nå et godt grunnlag for å overvåke viktige samfunnstrekk ved øygruppen. Svalbard inngår også som egen region i en rekke regionalfordelte nasjonale statistikker. Etablerte samarbeidsflater med lokale og sentrale aktører ble videreført i 2012, og mange av statistikkproduktene har nå gått fra en prosjektfase til en driftsfase. Arbeidet med å kvalitetssikre populasjonsgrunnlaget vurderes fortsatt som svært viktig for å kunne lage statistikk med god kvalitet.

I november ble det publisert ny årlig statistikk om offentlig sektor på Svalbard. Formålet med statistikken er å bidra til økt kunnskap om hvilke særtrekk som kjennetegner offentlig sektor på øygruppen. Det var planlagt å utnytte forskerdata fra Svalbard Science Forum sin forskerdatabase RiS2 til bruk i FoU-statistikk. Lansering av basen er imidlertid forsinket, noe som har ført til liten fremdrift på dette området. Det var videre planlagt å publisere en rapport med en samlet fremstilling av data SSB har på miljøområdet i 2. halvår 2012. Arbeidet er forsinket og ny planlagt ferdigstilling er 1. halvår 2013. Forbruksundersøkelsen for Longyearbyen 2012 koordineres og inkluderes som en del av gjennomføringen av undersøkelsen på fastlandet. Datafangst for undersøkelsen er gjennomført og resultater vil bli publisert i 2013.

I juni ble det publisert en revidert versjon av publikasjonen "Dette er Svalbard" (http://www.ssb.no/dette_er_svalbard/) der områder er oppdatert med nye tall og ny statistikk er inkludert. Møte i Rådgivende utvalg for svalbardstatistikk ble avholdt høsten 2012, og SSB presenterte status for arbeidet med svalbardstatistikk i Polarutvalget i november.

4. Forskning av høy kvalitet

Forskningsavdelingen

Forskningen i SSB ble i 2012 i stor grad gjennomført i henhold til planene. Framdriften har vært god i de fleste forskningsprosjektene, herunder overlevering av oppdaterte modeller og modelltjenester, samt gjennomføring av analyser for forvaltningen.

Konjunkturrapporter ble lagt fram i februar (sammen med Økonomisk utsyn for 2010), juni, september og desember. Nye befolkningsframskrivninger ble publisert i juni. Økonomisk utsyn, konjunkturrapportene og befolkningsframskrivningene fikk betydelig oppmerksomhet i media.

Oppdateringen av makromodellene etter hovedrevisjonen av nasjonalregnskapet er gjennomført, og nye modellversjoner er tatt i bruk. En ny modell for bedriftsbeskatning (LOTTE-AS) ble operativ og stilt til disposisjon for Finansdepartementet til arbeidet med statsbudsjettet for 2013. Opplegget med å oppdatere personskattemodellen LOTTE-Skatt legges om, slik at oppdatert modell kan benyttes i Regjeringens budsjettarbeid på et langt tidligere tidspunkt enn før. Arbeidet med å utvikle en ny anvendt generell likevektsmodell, i første omgang for miljøøkonomiske analyser startet i 2011. Videre har det vært gjennomført videreutvikling på mange av de eksisterende modellene, blant annet har utdanningsblokken i mikrosimuleringsmodellen MOSART blitt oppdatert. I henhold til avtale har SSB betydelig service overfor partiene på Stortinget med modellberegninger knyttet til budsjettarbeidet. Deler av dette arbeidet fikk stor offentlig oppmerksomhet i 2012.

I tillegg til arbeid knyttet til utvikling og drift av modeller, ble det gjennomført mange oppdrag for statsforvaltningen i 2012. De største oppdragsgiverne er Finansdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet og Kunnskapsdepartementet. I 2012 gjennomførte SSB flere analyser for flere departementer og etater enn tidligere år. Spesielt er det en økning i etterspørselen etter forskningsbasert evaluering ved hjelp av mikrodata av ulike individrettede tiltak. SSB inngår sammen med Frischsenteret som partner i det nyopprettede senteret Oslo Fiscal Studies i regi av Økonomisk institutt, Universitetet i Oslo. Senteret har som formål å styrke skatt som økonomisk forskningsfelt. En vesentlig del av SSBs forskningsvirksomhet er finansiert gjennom programmer i Norges forskningsråd. Jevnt over var det i 2012 god uttelling på søknader om prosjektfinansiering i Norges forskningsråd.

Som et viktig ledd i kvalitetssikringen for de delene av virksomheten som er innrettet mot akademisk publisering, arbeides det systematisk med å oppnå publisering i høyere rangerte tidsskrift, men uten at det går på bekostning av virksomheten for øvrig. Publiseringsnivået for forskning var høyere i 2012 enn i foregående år. Det var særlig en økning i publisering i internasjonale vitenskapelige tidsskrifter, men publisering i norske formidlingskanaler, herunder formidling rettet mot allmennheten var også høy.

5. Fornøyde brukere og motiverte oppgavegivere

5.1. Formidling og publisering Nye ssb.no

SSBs styre og adm. direktør ba om en ekstern evaluering av prosjektet nye ssb.no, etter at prosjektet hadde arbeidet i fem år og brukt 100 millioner kroner uten å komme i mål. Veritas ble engasjert til å gjennomføre evalueringen og avdekket flere alvorlige svakheter, ikke minst i prosjektstyringen. Prosjektet ble omorganisert og replanlagt og kom på skinner i andre halvår 2012. Den beste praksisen for prosjektstyring, Prince 2, ble innført i nye ssb.no. Prosjektet tok også hensyn til brukerundersøkelser i den videre utviklingen av nettstedet, slik at det blir brukervennlig. Det nye nettstedet er planlagt lansert i første kvartal 2013, og skal fortsatt være hovedkanalen for formidling av statistikk fra SSB, nå på en ny og moderne plattform. SSB ser også på hvordan det nye nettstedet skal driftes og forvaltes på en forsvarlig måte etter lansering.

Brukerundersøkelse

Våren 2012 ble det gjennomført en brukerundersøkelse på ssb.no for å kartlegge brukernes tilfredshet med nettstedet. Det kom inn 19 450 svar og 7 500 forbedringsforslag. I alt 86 prosent av respondentene var fornøyd med ssb.no, og 83 prosent finner informasjonen de søkte etter. De som besøker nettstedet ofte er mer fornøyd enn andre. Samme undersøkelse vil bli gjennomført i 2013 etter lansering av nytt nettsted, for å se hvorvidt brukernes tilfredshet har endret seg.

Elektronisk forvaltning

Statistikkbanken er SSBs hovedkilde for publisering av tabeller/datasett, og utvides løpende med flere tabeller og lengre tidsserier. Alle data er fritt tilgjengelig for nedlasting i ulike formater. SSB planlegger å utvikle et maskin til maskin grensesnitt (API) for uttak av data fra statistikkbanken. I første omgang vil dette bli gjort tilgjengelig for noen utvalgte datasett. SSB planlegger å åpne for utprøving av en slik tjeneste i løpet av 2. kvartal 2013. Tjenesten vil deretter videreutvikles til et generelt API for maskinell spørring og nedlasting av alle data i statistikkbanken. Dette vil åpne for fri gjenbruk av alle tabeller/datasett som ligger til grunn for SSBs løpende publisering av statistikk, med de muligheter for utvikling av nye tjenester og sammenstillinger av informasjon som kan følge av dette.

SSB har deltatt i FADs arbeidsgruppe om retningslinjer ved tilgjengeliggjøring av åpne data og etablert en intern arbeidsgruppe som skal følge utviklingen på feltet. SSB vil spesielt følge nøye med på arbeidet med å fastlegge felles beskrivelser (metadata) av tilgjengelige åpne data.

Når det gjelder detaljerte grunnlagsdata (mikrodata), er tilgangen til disse regulert gjennom statistikkloven og for registerbaserte data av vilkår som fastlegges av dataeier. Disse dataene omfattes ikke av det som er omtalt over.

Alle SSBs publikasjoner er digitalisert

Godt over 21.000 publikasjoner utgitt av SSB og forløpere fram til år 2000 er digitalisert og i all hovedsak publisert på ssb.no, slik at publikasjonene er tilgjengelig til bruk for dem som ønsker historisk statistikk og lange tidsserier. Den er tilgjengelig via en egen inngang, www.ssb.no/histstat/publikasjoner/.

Publikasjoner nyere enn 2000 har vært fortløpende publisert form på ssb.no, slik at samlingen av publikasjoner på ssb.no nå er komplett.

For å sikre gjenfinning og tilgjengelighet for brukerne blir de digitaliserte publikasjonene registrert i det felles biblioteksystemet BIBSYS, som også høstes av Google. Det arbeidet er planlagt sluttført i 2013. Noe gjenstående arbeid med kvalitetssikring og publisering av det digitaliserte materialet vil også bli utført i 2013. Det er dessuten behov for å utvikle en mer brukervennlig formidlingsløsning på ssb.no.

5.2. Datafangst og metode

Elektronisk samhandling gjennom Altinn

I 2012 har SSB tatt i bruk flere nye rammeverksløsninger for datafangst som understøtter felles innrapportering fra AltinnII-plattformen. En ny rammeverksløsningen for datamottak i SSB sikrer felles innrapportering fra AltinnII. Datamottaket bygges videre ut i 2013 for å håndtere store datamengder (registerkilder) med EDAG-data som en sentral utfordring.

Nytt felles system for å forhåndsutfylle informasjon i brev og innrapporteringsløsninger bidrar til smidigere prosesser i tilrettelegging av SSBs datainnsamlinger. Informasjonen kan dreie seg om tidligere innrapporteringer eller lignende

Parallelt med arbeidet med å videreutvikle datafangstløsningene har SSB utviklet og tatt i bruk nye innrapporteringsløsninger på AltinnII-plattformen for å utnytte AltinnIIs innsendings-, formidlings- og meldingstjenester.

SSB har videreført satsningen på å nyttiggjøre seg metadata gjennom å ta i bruk et metadatastyrt datamottak. Metadata er viktig for å strømlinjeforme statistikkproduksjonen, og bidrar til å binde sammen skjemautvikling, datamottak og editeringsarbeid. SSB har tatt i bruk metadata fra semantikkregisteret i Brønnøysund (SERES), som er synkronisert med SSBs egne metadatasystemer.

Økt registerorientering

I 2012 ble det laget en mal for avtale om utlevering av data til SSB og samarbeid om kvalitet i administrative data med registereiere. Arbeidet med å etablere avtaler er startet med registereiere/samarbeidspartnere i Statistikkrådet. Totalt er det 24

etater som leverer 78 registre til SSB. SSB har i et internasjonalt samarbeidsprosjekt utarbeidet maler for måling og beskrivelse av kvalitet i administrative datakilder. Det ble utarbeidet kvalitetsrapporter etter denne malen for 62 registre i 2012. Videre ble det inngått samarbeidsavtaler om kvalitet med Brønnøysundregistrene, Kartverket og Vegdirektoratet. Samarbeidsavtaler med sju andre etater var nær sluttføring ved utgangen av 2012. Årsrapport for arbeidet med samarbeidsavtaler om kvalitet i administrative data for 2012 står i vedlegg E.

Samordning av utvalg

Alle utvalg som trekkes blant bedrifter og foretak, personer og husholdninger og adresser, samordnes for å holde utvalgsstørrelsene på et så lavt nivå som mulig. Det ble igangsatt et prosjekt som har som mål å utarbeide forslag til metodiske prinsipper for åpenhet, rettferdighet og forutsigbarhet i trekkingen i alle utvalgsundersøkelser. Det ble også igangsatt et prosjekt som skal utrede en felles applikasjon for trekking av utvalg i person- og husholdningsundersøkelser.

Intervjuvirksomheten

Intervjuvirksomheten har vært gjennom et år med svært omfattende produksjon, blant annet med flere store besøksundersøkelser i porteføljen. Den internasjonale undersøkelsen om lese- og tallforståelse, PIAAC, ble avsluttet i vårsemesteret. Den utvidede Forbruksundersøkelsen har hatt løpende datainnsamling gjennom hele året.

Intervjuvirksomheten har videreført arbeidet med å systematisere prosesser og tiltak som skal bidra til mer effektive kontaktforsøk og mer målrettet oppfølgingsarbeid. Målet er å forebygge frafall og oppnå mer kostnadseffektiv drift. Et nytt forsystem for lønns- og utleggskrav for intervjuerne ble implementert 1. november. Det nye systemet gir intervjuvirksomheten et bedre verktøy for oppfølging og kontroll av løpende kostnader.

Statistiske metoder

Et større metodeprosjekt om metoder for å justere for frafall *Frafallsprosjektet* startet i mars. Hovedmålet er å utvikle standardisert beste praksis for å justere for frafallsskjevhet ved imputering og vekting. Det er utarbeidet en rapport som gir en oversikt over status om frafallstendenser og frafallsbehandling for 11 intervjuundersøkelser. Alle strukturundersøkelsene i hele produksjonsfasen er fulgt opp, fra utvalgsplanlegging og datafangst til revisjon og estimering. Standardiserte utvalgsplaner har redusert utvalgene betydelig.

SSB har på metodesiden deltatt i flere forskningsprogrammer i EU, blant annet om dataintegrering, estimering på små områder og økonomisk statistikk. Andre viktige forskningsområder er registerbasert metodestatistikk, frafallsproblemer, prediksjonsbasert estimering, sesongjustering og stokastiske befolkningsprognoser.

6. Samarbeid for bedre statistikk

6.1. Nasjonalt samarbeid

Statistikkrådet

Det var ett møte i rådet i 2012. Saker som ble tatt opp omfatter krav til offisiell statistikk i kjølvannet av utviklingen i EU, registersamarbeid formidling av mikrodata og kompetanseutvikling. Informasjon om Statistikkrådet med årsrapport finnes på http://www.ssb.no/omssb/sr/.

Mikrodata til forskning

SSB har reorganisert håndtering av mikrodataoppdrag og samlet all relevant kompetanse i en ny seksjon for utlån av mikrodata fra og med 2013. Målet er å effektivisere håndteringen av mikrodataoppdrag og øvrige tverrfaglige oppdrag. Det tas sikte på at arbeidet på sikt i stor grad vil være oppdragsfinansiert.

6.2. EØS-samarbeidet

Den europeiske statistikkomiteen

Det ble avholdt fire møter i den europeiske statistikkomiteen (ESS Committee) i 2012, der blant annet arbeidsprogrammet for europeisk statistikk og nye lovforslag på statistikkområdet ble diskutert. Eurostat presser på for å oppnå mer fleksibilitet og effektivitet i prosessene for nye statistikkrettsakter. I tillegg til delegerte rettsakter, innføres det forsøksvis ESS-avtaler, som kan ses på som en formalisering av tidligere "gentlemens avtaler".

I løpet av 2012 innlemmet EØS-komiteen 10 nye rettsakter i EØS-avtalens vedlegg XXI Statistikk (se vedlegg F).

- Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 691/2011 om miljøøkonomiske regnskaper medfører at SSB må utvikle ny statistikk knyttet til materialstrømsregnskap og miljørelaterte skatter. De økonomiske konsekvensene er så omfattende at EØS-komiteens vedtak er tatt med forbehold om Stortingets samtykke. SSB har bidratt i utformingen av samtykkeproposisjon.
- En annen krevende rettsakt som ble innlemmet i EØS-avtalen i 2012 var Kommisjonsforordning (EU) nr. 349/2011 om gjennomføring av Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1338/2008 om felleskapsstatistikk om folkehelse og helse og sikkerhet på arbeidsplassen (se omtale under helsestatistikk i kap. 3.1).

Reviews

Det planlegges kvalitetsgjennomganger av de europeiske statistikkbyråene i 2013/2014 i forhold til retningslinjene for europeisk statistikk (Code of Practice) som ble revidert i 2011. Forrige gjennomgang var i 2007. SSB er representert i en europeisk ekspertgruppe som forbereder et opplegg for dette.

6.3. Annet internasjonalt samarbeid

FN – Statistical Commission

Norge er nå medlem i FNs statistikkommisjon. På møtet som ble avholdt i New York i februar 2012 var to sentrale temaer folke- og boligtellinger, og det sentrale rammeverket for miljøøkonomiske regnskaper, SEEA. Det var diskusjoner om hvorvidt rammeverket SEEA skulle vedtas som internasjonal standard. Kompromisset ble at rammeverket, slik det forelå, ble vedtatt som en første versjon.

6.4. Nordisk samarbeid

Nordisk statistikermøte

Planleggingen av det nordiske statistikermøtet i Bergen har pågått for fullt gjennom 2012 og det faglige programmet for møtet er stort sett ferdigstilt. I tilknytning til statistikermøtet vil det bli avholdt et kurs om bedriftsundersøkelser med professor Mick Couper ved University of Michigan, samt et seminar om statistikkens rolle i samfunnsutviklingen. Det antas at det totalt vil bli opp mot 300 deltakere fra alle de nordiske landene.

6.5. Internasjonalt utviklingssamarbeid

Institusjonsarbeid

Samarbeidet med statistikkbyråene både i utviklingsland og overgangsland ble videreført i 2012. Innsatsen i utviklingsland rettet seg særlig mot Malawi og Sør-Sudan, men også deltakelse i det skandinaviske samarbeidet med Mosambik. I Malawi har SSB nå en koordinerende rolle blant donorene med en egen sektoroverg ripende koordinator. I fjor ble arbeidet med statistikkontorets strategiplan avsluttet og grunnlaget for å utarbeide en nasjonal statistikkstrategiplan ble lagt. I tillegg fortsatte SSB det institusjonelle samarbeidet med statistikkontoret og Finans- og planleggingsministeriet der arbeidet fokuserte på økonomisk statistikk, nasjonalregnskap, makromodeller, fattigdomsstatistikk og IT-infrastruktur. I Sør-Sudan samarbeidet SSB om å ferdigstille rapporten fra en prøveundersøkelse for landbruksstatistikk, implementere en ny husholdningsundersøkelse og ferdigstille bedriftsundersøkelsen fra 2010, en grundig gjennomgang av konsumprisindeksen samt generell personalutvikling. I tillegg samarbeidet SSB med Finans

departementet om makroøkonomisk planlegging. Sammen med statistikkbyrået i Sudan (Nord) har SSB utarbeidet en prosjektplan for å oppdatere arbeide med økonomisk statistikk. Søknad om finansiering av dette prosjektet ble sendt Norges ambassade i Khartoum.

Samarbeidet med overgangsland omfatter nå Kasakhstan, Kirgisistan og Moldova. I tillegg planlegger SSB et samarbeid med statistikkontoret i Tadsjikistan. I Moldova bidrar SSB til utvikling av økonomisk statistikk og registerbasert statistikk. I Kirgisistan arbeides det med å fornye datainnsamling og bearbeiding, samt å opprette et register for juridiske enheter sammen med Brønnøysund-registrene. I Kasakhstan fokuseres det på makroøkonomisk modellarbeid og registerutvikling.

Andre viktige aktiviteter i 2012

- Oppdatering av databasen med nasjonale tall for tusenårsmålene som er etablert i samarbeid med statistikkbyråene i fem land i Afrika og to i Asia
- SSB har inngått en samarbeidsavtale på bistandsområdet med statistikkbyrået i Tyrkia
- To dokumentasjonsprosjekter; ett for å dokumentere utvikling av en kjernesurvey for tusenårsmålene og en oversikt over hvordan SSB driver institusjonssamarbeid.

7. Kvalitet i alle ledd

Informasjonssikkerhet

Overordnet krise- og beredskapsplan og Krisekommunikasjonsplanen ble oppdatert. I tillegg til en brannøvelse ble det gjennomført en beredskapsøvelse for direktørene høsten 2012, hvor de måtte ta stilling til tiltak for ulike typer sikkerhetshendelser. Tiltakene fra ROS-analysen i 2011 og fra oppfølgingen etter terrorhandlingene 22. juli 2011 er i stor grad gjennomført.

Det er gjort forberedende arbeid knyttet til sikkerhet i SSBs nye lokaler i Akersveien, blant annet knyttet til innpasseringssperrer og plassering av kortlesere.

SSB har inngått en gjensidig avtale med Direktoratet for økonomistyring (DFØ) om disponering av lokaler for krise- og beredskapsarbeid.

Prosjektgjennomføring

Ved utgangen av første halvår besto porteføljen av utviklingsprosjekter av fem prosjekter, hvorav tre IT prosjekter under bygging og to under planlegging. I tillegg rapporterer fire andre viktige prosjekter framdrift gjennom porteføljen.

Følgende prosjekter ble fullført:

- Tidsbruksundersøkelsen
- Integrert system for editering og estimering av registerstatistikk (ISEE Driller), aggregeringsmodul
- System for utvalgsadministrasjon
- Utvikling av det nye produktregisteret som ble lansert i 2011, er avsluttet som utviklingsprosjekt og overført til forvaltning.

Prosjektet *Nye ssb.no* ble utsatt, se omtale i kapittel 5**.**

Prosjekter som ellers videreføres i 2013 er:

- Felles datamottak i SSB er tatt i bruk. Datamottaket bygges videre ut i 2013 for å håndtere store datamengder.
- Klient og sikkerhetsoppgradering fortsetter som planlagt.
- Elektronisk dialog med arbeidsgivere, EDAG, videreføres.

Viktige prosjekter, som også rapporterer gjennom porteføljen, omfatter:

- Utdanning tatt i utlandet. Publisert i juni, sluttrapport planlagt fullført våren 2013.

- Folke og boligtellingen 2011. Hovedtabell publisert. I løpet av våren 2013 vil det bli publisert statistikk for husholdninger og familier, boliger, aktivitetsstatus, sysselsetting og utdanning, pendling og inntekt.
- Landbrukstellingen 2010. Publisert hovedtall på GIS i 2012. Arbeidet med en oversiktspublikasjon med hovedresultater og et dokumentasjonsnotat vil bli ferdig våren 2013.
- Digitaliseringsprosjektet ble fullført i 2012.

Kassasjon i biblioteket

Ved utgangen av 2012 var det kassert i overkant av 110 000 publikasjoner av bibliotekets fysiske samling av bøker, tidsskrifter og statistikk på drøye 180 000 bind. Av publikasjonene som er tatt ut, er 2/3 avlevert til Nasjonalbiblioteket i Mo i Rana, hvor de bevares og blir tilgjengelig for utlån. Ved inngangen til 2013 består SSBs samling av i overkant av 70 000 bind. Ved innflytting til Akersveien vil den være ytterligere redusert. Målet er at den fysiske samlingen skal være faglig relevant og tilgjengelig for lånerne. Utviklingen går i retning av et stadig mer digitalt bibliotek.

Kontinuerlig forbedring ved hjelp av Lean

Et program for innføring av Lean startet i 2012 med en rekke ulike aktiviteter i SSB. Det har gått ut informasjon om hva Lean er, og det er avholdt lederseminarer på de fleste avdelingene. Ti veiledere er lært opp og det har vært igangsatt pilotprosjekter, hvorav tre prosjekter ble avsluttet i 2012. Ytterligere fem er under arbeid med veileder. Mange seksjoner har tatt små, men gode, initiativ - alt fra tavlemøter til prosessgjennomganger. Alle 18 statistikkproduserende seksjoner har også hatt en kvalitetsgjennomgang av en statistikk hver, se neste avsnitt.

Internkontroll

I rammeverket for internkontroll i SSB kombineres kravene til internkontroll i økonomireglementet med de europeiske retningslinjene for statistikk. I 2012 ble det gjennomført kvalitetsgjennomgang av ti statistikker som planlagt. Med åtte slike gjennomganger i 2011 har nå alle statistikkproduserende seksjoner hatt en slik gjennomgang. I tillegg til å vurdere i hvilken grad de europeiske retningslinjene er oppfylt, har fokusgrupper vurdert brukerbehov. Videre er det gjennomført verdi-strømsanalyse av produksjonsprosessene. Gjennomgangene har resultert i til sammen 140 forslag til tiltak som følges opp av seksjonene. Disse knytter seg til følgende hovedområder:

- Økt oppmerksomhet på brukernes behov
- Forbedret dokumentasjon
- Forbedring av produksjonsprosessene
- Økt forståelse og bruk av statistiske prinsipper og metoder
- Økt kunnskap om formaliteter

Det er også utført internkontroll om konfidensialitet, med en gjennomgang av praksis for undertrykking av konfidensielle data.
Se også vedlegg D. Kvalitetsgjennomgangen vil også bli publisert i serien Interne dokumenter.

KOPP-prosjektet

Det er iverksatt et prosjekt for Klient- og sikkerhetsoppgradering (KOPP). Målsettingen er å etablere et oppgradert sikkerhets- og sonedesign i tråd med formelle sikkerhetskrav, og oppgradere klientplattformen til MS Windows 7 og MS Office 10. Implementeringen av sikker sone er utsatt fra 15.12.2012 til 15.4.2013. Det skyldes forsinket leveranse fra leverandør og påfølgende sammenfall i tid med lanseringsplaner for nye SSB.no. Prosjektets sluttføring i første kvartal 2014 opprettholdes.

Risiko

For 2012 ble det utarbeidet risikovurderinger for følgende hovedområder: Statistikkproduksjon, IT, økonomiforvaltning og innkjøp samt sikkerhet. Det ble også gjort en mer detaljert vurdering av risiko i tilknytning til utvikling av prosjektene nye ssb.no, Folke- og boligtelling 2011, felles datamottak og IT-løsningene for deler av finansstatistikken som SSB overtok fra Norges Bank.

Kritiske risikoer var knyttet til informasjonssikkerhet og infrastrukturen for finansstatistikken. Ellers var det høy risiko knyttet til kompetanse og IT-systemer generelt og på flere spesifikke områder, feil i regnskap, utviklingen av felles datamottak samt for utvikling av Nye ssb.no hvor det var identifisert risiko knyttet til ytelse og statistikkbanken som også henger sammen med den tekniske infrastrukturen.

Tiltakene omfatter igangsetting av KOPP-prosjektet for å modernisere IKT-infrastrukturen, standardisering og utvikling av nye løsninger for finansstatistikken, opplæring og tett oppfølging av DFØ.

Alle disse risikovurderingene ble gjennomgått på nytt i forbindelse med halvårsrapporten for 2012. For nye ssb.no var det identifisert en høyere risiko knyttet til å tilfredsstille viktige krav til god brukeropplevelse, og prosjektet har revidert informasjonsarkitekturen. For prosjektene felles datamottak og inndatasystem for finansieringsforetak var flere risikoer redusert, men noen var fortsatt høye.

Risiko for de samme områdene vurderes i forbindelse med virksomhetsplanen for 2013. I tillegg lages det vurderinger for SSBs arbeid med Edag-prosjektet og for flytteprosjektet. De viktigste risikovurderingene samles i en egen publikasjon.

SSB har valgt begrepet overordnet for risiko på institusjonsnivå. Disse risikoene omfatter i hovedsak *strategiske risikoer* som kan påvirke måloppnåelsen på sikt, men i noen tilfeller også *operasjonell risiko* som raskt kan føre til svikt i SSBs løpende produksjon eller tjenesteleveranser. Innslaget av operasjonell risiko øker med detaljnivå, som når en går ned på produksjon av enkeltstatistikker.

Eksempler på operasjonelle risikoer eller risikoer som avhenger av slike og som inngår i dagens risikovurderinger, er risiko for sammenbrudd i IT-systemer, kompetansesvikt (feil ansettelser), dårlig prosjektstyring og underestimering av prosjekter, feil i regnskap, sikkerhetsbrudd, risiko for brann, innbrudd og misligheter. Feil i statistikken påvirker kvaliteten og omdømmet på sikt.

Kvalitetsgjennomgangene på statistikkseksjonene avdekket få områder med kritisk eller høy operasjonell risiko. Som i de mer overordnede risikovurderingene knytter slike risikoer seg først om fremst til bruk av lokale IT-systemer og backup av personer, men dette gjelder i liten grad statistikker med stramme tidsfrister og hvor feil kan ha stor betydning for samfunnsplanlegging eller markedsforhold. Gjennomgangene avdekket derimot et forbedringspotensial med hensyn til kvalitet og effektivitet.

Feil i statistikken blir loggført, jf kapittel 2.2. Det skilles mellom alvorlige feil og mindre feil som ikke påvirker resultatet i nevneverdig grad. Av og til er feil knyttet til inputdata som SSB bruker mye tid på å revidere. Det er ikke noe mål å unngå alle feil. Ressursbruk i editering må balanseres mot nøyaktighet på samme måte som aktualitet må. For å bedre kvaliteten på inputdata har SSB tatt et initiativ overfor viktige registereiere (se vedlegg E).

Personal-. og kompetanseutvikling

SSB har gjennomført 60 interne kurs med til sammen 460 deltakere. Dette er i hovedsak kurs i metode, it og kommunikasjon. Det er også gjennomført opplæringsprogram for nye ledere.

Organisasjonsjusteringer

Det er gjennomført interne organisasjonsjusteringer i tre avdelinger: Datafangstavdelingen, Kommunikasjonsavdelingen og Administrasjonsavdelingen. Det ble også startet et arbeid med å vurdere organiseringen av IT-avdelingen.

8. Administrasjon og andre forhold

8.1. Økonomiforvaltning

Riksrevisjonen hadde ingen vesentlige merknader til regnskapsavslutningen for 2011 (jf. Riksrevisjonens avsluttende revisjonsbrev, datert 25. mai 2012).

SSB har i 2012 forberedt overgangen til ny standard kontoplan fra og med 2013. Det er også inngått avtale med DFØ og Finansdepartementet om overgang til periodisert virksomhetsregnskap. Opprinnelig var planen at også denne overgangen skulle skje fra og med 2013. Arbeidet med verdsetting av eiendelene i åpningsbalansen og gjennomgang av nødvendige endringer i rutiner og annet har hatt høy prioritet i 2012. Det har imidlertid vist seg å være mer omfattende enn forutsatt, og overgangen til å føre virksomhetsregnskapet etter den nye standarden er derfor utsatt til 1.01.2014.

8.2. Rapportering og resultatoppfølging - regnskap

Budsjettet for 2012 ble satt opp med et negativt driftsresultat på 3 millioner kroner samlet for post 01 og post 21.

Totalt ble det et negativt driftsresultat for 2012 på 15,4 millioner kroner. Med overførte midler fra 2011 på 64,6 millioner kroner, er overføringen til 2013 samlet for post 01 og post 21 på 49,2 millioner kroner.

Kap 1620 Post 01 Statsoppdraget

Bevilgningen for 2012 var på 506,2 millioner kroner på statsoppdraget. SSBs ramme økte med 10,8 millioner kroner som følge av lønnsoppgjøret 2012. Trygderefusjoner kommer i tillegg med 16,6 millioner kroner.

Regnskapet for 2012 viser et driftsresultat på 5,5 millioner kroner. Med overførte midler fra 2011 på 11,9 millioner kroner blir overføringen til 2013 på 17,5 millioner kroner.

Kap 1620 Post 21 Markedsoppdraget (spesielle driftsutgifter)

Inntektene fra brukerfinansierte oppgaver i 2012 ble på 207,4 millioner kroner. Nivået på oppdragsinntektene de tre siste år har ligget stabilt på ca 207 mill kr. Økte kostnader og mindre forskuddsinnbetalinger har imidlertid gitt et dårligere driftsresultat enn tidligere år. Regnskapet viser et negativt driftsresultat på 20,9 millioner kroner. Med overførte midler fra 2011 på 52,7 millioner kroner blir overføringen til 2013 på 31,8 millioner kroner.

Kap. 4620 post 01 Salgsinntekter

Inntektene fra salg av publikasjoner ble 617 000 kroner. Dette er 317 000 kroner over bevilgning. Overføring til 2013 blir 317 000 kroner.

Kap. 1620 Post 45 Større utstyrsanskaffelser

Bevilgningen på post 45 var på 9,8 millioner kroner. Regnskapet for 2012 viser at det er brukt 6,9 millioner kroner. Med overførte midler fra 2011 på 6,4 millioner kroner blir overføring til 2013 blir på 9,3 millioner kroner.

Kap. 4620 post 85 Tvangsmulkt

Innbetalingene ble i 2012 totalt 13,2 millioner kroner, som er 3,2 millioner kroner over bevilgning. Innbetalingene går til Statens innkrevningssentral.

8.3. Personalressurser og lønnsutvikling

En mer utfyllende årsrapport for personalområdet finnes i vedlegg C.

Personalressurser

Statistisk sentralbyrå hadde 958 ansatte ved utgangen av 2012, inkludert 12 i fødselspermisjon, som fordelte seg med 587 i Oslo og 371 i Kongsvinger. På samme tidspunkt året før var det 980 ansatte. Dessuten hadde SSB i 2012 50 ansatte med ulike typer permisjoner uten lønn.

SSB har også 220 intervjuere som arbeider med spørreundersøkelser, 85 lokale intervjuere rundt i landet og 135 intervjuere sentralt. Ved forrige årsskifte var det 196 intervjuere. Intervjuerne utførte til sammen 71,7 årsverk i 2012.

SSB hadde i 2012 54 ledere, med en kvinneandel på 43 prosent, en økning fra 40 prosent i 2011.

Årsverk

Det ble budsjettert med 913 årsverk i 2012, sammenliknet med 938 i 2011. På statsoppdraget ble det planlagt med 672 årsverk og på markedsoppdraget 241 årsverk. Intervjuerne er ikke inkludert her. Utførte årsverk i 2012 var 896 sammenliknet med 913 året før.

Lønnsutvikling

Beregnet gjennomsnittlig årslønnsvekst for heltidsansatte i SSB for 2011 var 4,9 prosent, sammenliknet med 4,5 året før. Størstedelen av lønnsveksten var tarifftillegget som tilsvarte 2,4 prosent.

2010 - 2012. Antall, kroner og endring i prosent

	2010	*2011*	*2012*
Antall	801	815	793
Månedslønn, kroner	37 678	39 290	41 710
Endring i månedslønn. Prosent	4,8	4,3	5,8

Beregnet årslønn for heltidsansatte i SSB 2010 - 2012. Kroner og endring i prosent

	2010	*2011*	*2012*
Årslønn	445 796	465 914	488 861
Årslønnsvekst. Prosent	4,4	4,5	4,9
Herav			
- overheng fra året før. Prosent	1,4	2,6	1,8
- tarifftillegg	2,3	1,2	2,4
- lønnsglidning	0,7	0,7	0,7

8.4. HMS og inkluderende arbeidsliv

SSB inngikk ny samarbeidsavtale om et mer inkluderende arbeidsliv (IA) i 2011. En partssammensatt gruppe har utarbeidet delmål tilpasset SSBs utfordringer. Alle retningslinjer i HMS-arbeidet er samlet i SSBs HMS-håndbok. Flere retningslinjer er revidert, blant annet retningslinjer for håndtering av rusproblemer. Det ble også fastsatt nye delmål for HMS-arbeidet for perioden 2012 - 2013.

Det ble gjennomført en trivselsundersøkelse med svarprosent på 79. Resultatene fra undersøkelsen viste blant annet at 80 prosent av alle som svarte, sier at de er svært eller ganske tilfreds med jobben sin. Resultatene blir fulgt opp videre i den enkelte avdeling.

Det gis tilbud om trening én time per uke - Trening for helse - for ansatte både i Oslo og Kongsvinger. I tillegg tilbys massasje (og naprapati i Oslo) til selvkost.

Se vedlegg C for mer informasjon.

8.5. Lokaler, universell utforming, innkjøp og grønn stat

Lokaler og universell utforming

SSB har til sammen ca. 35 000 m^2 bygningsmasse. I 2012 ble bygningene vedlikeholdt i samsvar med husleieavtaler og behov.

Universell utforming er en del av planlegging og drift av lokalene. I SSBs lokaler er det gjort tilpasninger for funksjonshemmede, rullestolbrukere, merking for svaksynte og teleslynger i møterom. Universell utforming var i 2012 en del av kravspesifikasjonen i anbudssaker hvor dette er relevant.

Husleieavtalene i Kongens gate 6 og 11 i Oslo går ut 1. mars 2014. 17. februar 2014 flytter SSB til nye lokaler i Akersveien 26. Byggeprosjektet er både et rehabiliteringsprosjekt og et nybyggprosjekt. I 2012 har SSB deltatt i bygge-prosessen som representant for leietaker. Det legges vekt på universell utforming og miljøhensyn på samme måte som i de nåværende lokalene i Oslo. Det er lagt opp til energibesparende løsninger for å oppfylle energiklasse B for bygget. Bygget skal varmes opp av fjernvarme og det blir utvendig solskjerming for å redusere kjølebehovet.

Grønn stat – miljøledelse

SSB er sertifisert som miljøfyrtårnbedrift og er kontrollmedlem i Grønt punkt Norge. Miljøledelse er integrert i SSBs HMS-system.

Vedlegg A: Regnskapsrapport 2012

Statistisk sentralbyrå regnskap 2012. Samlet for post 01 og post 21. 1 000 kroner

	Regnskap 2011	Budsjett 2012	Rev. budsjett 2012	Regnskap 2012
Statsbevilgning	503 400	502 200	506 200	506 200
Oppdragsinntekt	207 236	191 159	201 559	207 361
Lønnskompensasjoner	4 600		0	10 800
Merinntekt salgsinntekter post 01	302			317
Refusjoner	17 025			16 591
Sum inntekter og refusjoner	**732 564**	**693 359**	**707 759**	**741 269**
Lønnsutgifter	518 427	490 638	513 236	540 880
Varer og tjenester	209 900	205 688	209 090	215 742
Sum utgifter	**728 327**	**696 327**	**722 326**	**756 622**
Driftsresultat	**4 237**	**-2 968**	**-14 568**	**-15 352**
Overføringer fra året før	60 365		64 601	64 601
Overføringer til neste år	**64 602**	**-2 968**	**50 033**	**49 249**

Statsoppdraget, post 01. 1 000 kroner

	Regnskap 2011	Budsjett 2012	Rev. budsjett 2012	Regnskap 2012
Statsbevilgning	503 400	502 200	506 200	506 200
Lønnskompensasjoner	4 600			10 800
Merinntekt salgsinntekter	302			317
Refusjoner	17 025			16 591
Sum inntekter og refusjoner	**525 328**	**502 200**	**506 200**	**533 908**
Lønnsutgifter	393 844	357 547	361 267	389 585
Varer og tjenester	142 318	142 104	136 046	138 797
Sum utgifter	**536 161**	**499 651**	**497 313**	**528 382**
Driftsresultat	**-10 834**	**2 549**	**8 887**	**5 526**
Overføringer fra året før	22 759		11 925	11 925
Overføringer til neste år	**11 925**	**2 549**	**20 812**	**17 451**

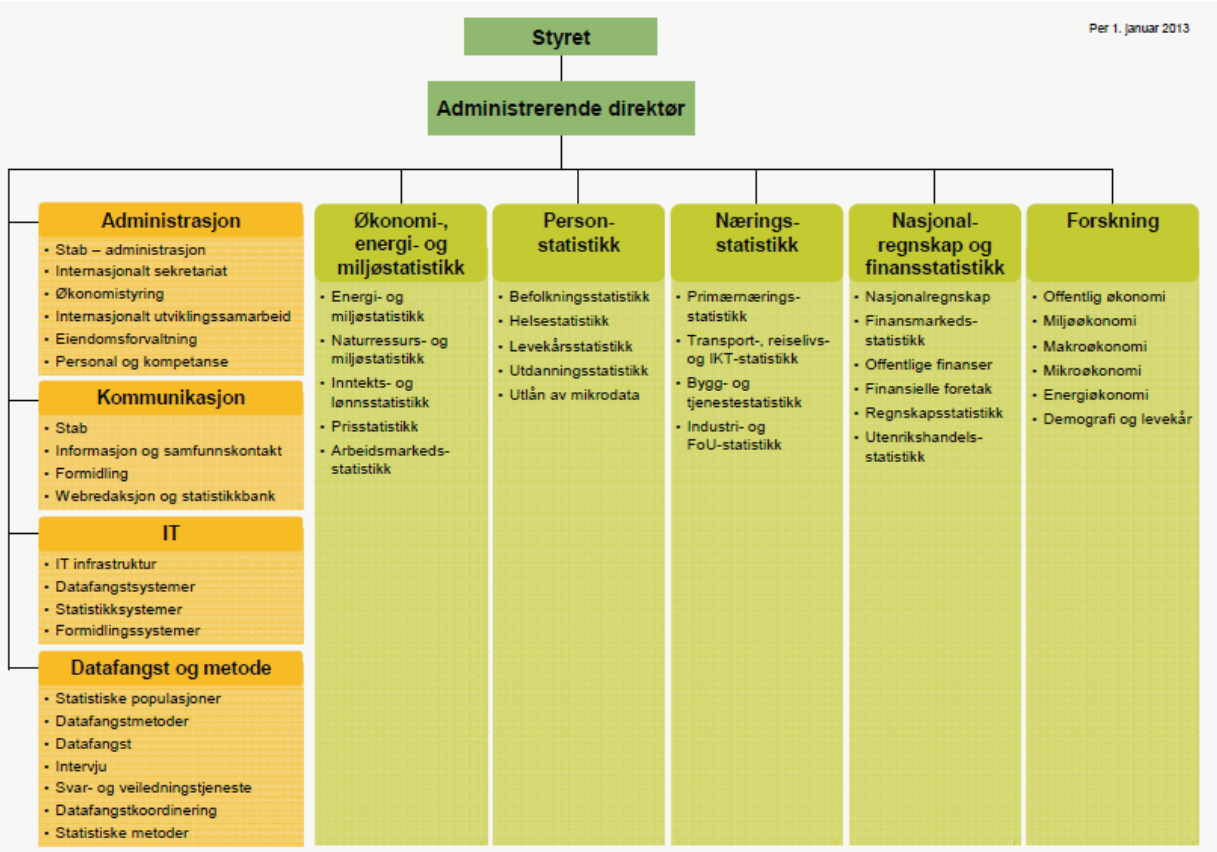
Markedsoppdraget, post 21. 1 000 kroner

	Regnskap 2011	Budsjett 2012	Rev. budsjett 2012	Regnskap 2012
Inntektskrav i statsbudsjettet	188 900	194 800	194 800	194 800
Mer/mindre- inntekt	18 336	-3 641	6 759	12 561
Oppdragsinntekt	207 236	191 159	201 559	207 361
Sum inntekter	**207 236**	**191 159**	**201 559**	**207 361**
Lønnsutgifter	124 584	133 091	151 969	151 295
Varer og tjenester	67 582	63 585	73 044	76 944
Sum utgifter	**192 166**	**196 676**	**225 013**	**228 240**
Driftsresultat	**15 070**	**-5 517**	**-23 454**	**-20 879**
Overføringer fra året før	37 606		52 676	52 676
Overføringer til neste år	**52 676**	**-5 517**	**29 222**	**31 797**

Større nyanskaffelser, post 45. 1 000 kroner

	Regnskap 2011	Budsjett 2012	Rev. budsjett 2012	Regnskap 2012
Statsbevilgning	**9 600**	**9 800**	**9 800**	**9 800**
Sum utgifter	**3 213**	**9 800**	**9 800**	**6 869**
Driftsresultat	**6 387**	**0**	**0**	**2 931**
Overføringer fra året før	3		6 390	6 390
Overføringer til neste år	**6 390**	**0**	**6 390**	**9 321**

Vedlegg B: Organisasjonskart

Vedlegg C: Faktarapportering på personalområdet

Vi viser til brev datert 6. desember 2012 fra Finansdepartementet om årsrapportering på personalområdet.

1. Personalfunksjonen i 2012

Organisering av SSBs personalarbeid
Personalfunksjonen gir støtte til linjeledelsen i utøvelse av arbeidsgiverrollen. Følgende hovedområder inngår i dette:

- Seksjon for personal og kompetanse har ansvaret for personal- og lønnsarbeidet i SSB.
- Personalfunksjonen dekker oppgaver knyttet til personal- og organisasjonsutvikling. Seksjonen har en gruppe som gir støtte til linjeledelsen i spørsmål knyttet til nevnte områder.

Eventuelle endringer i organisering av personalarbeidet i SSB
Det har ikke vært noen endringer i organiseringen av personalarbeidet i SSB i 2012.

2. Personalsituasjonen i SSB

Mulige risikofaktorer på personalområdet
Tilstrekkelig kompetanse er en forutsetning for å innfri faglige målsettinger. Det er iverksatt flere kompetanseutviklingstiltak som skal redusere risiko for manglende måloppnåelse.

SSB har gjennomført 60 interne kurs med til sammen 460 deltakere. Dette er i hovedsak kurs i metode, IT og kommunikasjon. Det er også gjennomført opplæringsprogram for nye ledere.

Oversikt over antall ansatte i SSB i forhold til foregående år
Statistisk sentralbyrå hadde 958 medarbeidere per 31.12.2012 inkludert 12 i fødselspermisjon. Medarbeiderne fordelte seg med 587 i Oslo og 371 i Kongsvinger. På samme tidspunkt i fjor var det 980 ansatte. Videre hadde SSB 50 ansatte med andre typer permisjon uten lønn.

SSB har også 220 intervjuere som arbeider med spørreundersøkelser, 85 lokale intervjuere rundt i landet og 135 intervjuere sentralt. Ved forrige årsskifte var det 196 intervjuere. Intervjuerne utførte til sammen 71,7 årsverk i 2012.

Rekrutteringssituasjonen i SSB
SSB nådde også i 2012 målet om å rekruttere, utvikle og beholde medarbeidere som kan utføre oppgavene med tilstrekkelig høy kvalitet. SSB var andre halvår 2012, av budsjettmessige årsaker, tilbakeholdende med eksterne tilsettinger og prioriterte intern rekruttering.

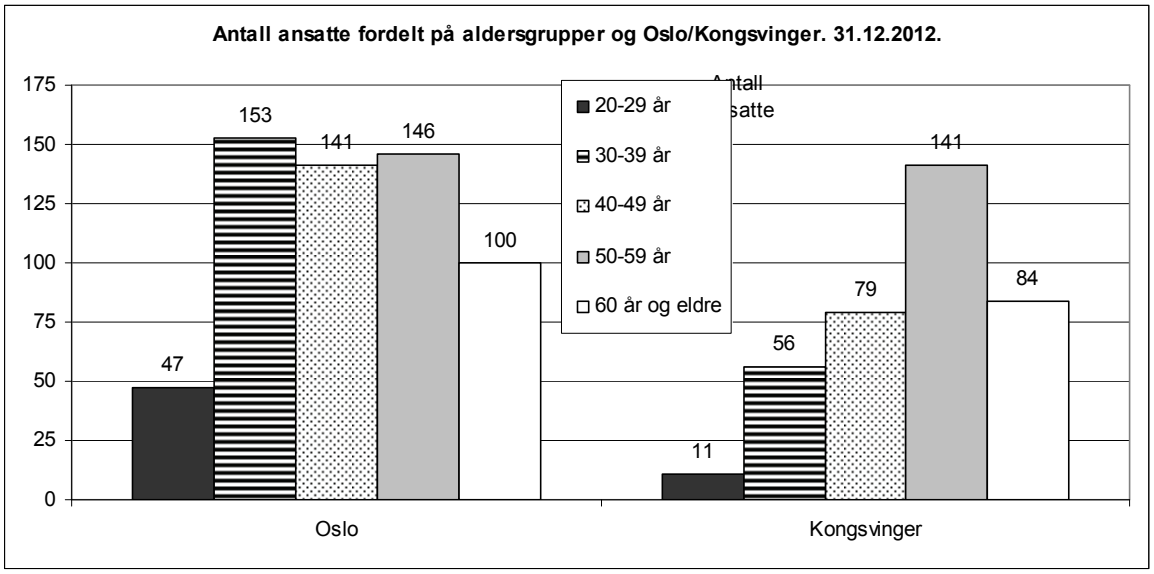
Personalavgang (turnover) og rekruttering
SSB ansatte 47 medarbeidere i året som gikk (mot 67 i 2011), 23 kvinner og 24 menn. 35 av disse (74 prosent) hadde universitetsutdanning av høyere grad.

Det sluttet 78 personer i 2012 (mot 67 i 2011), dette utgjør 8,1 prosent av de ansatte. Av disse sluttet 21 personer etter endt permisjon uten lønn (gikk ut i 2011 eller tidligere). Videre gikk 22 personer ut i permisjon uten lønn i 2012. Av de 78 personene som sluttet hadde 48,7 prosent universitetsutdanning av høyere grad. Av disse igjen hadde 52,6 prosent vært ansatt i mindre enn 5 år. Sammenlignet med hele gruppen høyt utdannet med tjenestetid under 5 år sluttet 12 prosent av disse i 2012, mot 10 prosent i 2011 og 13 prosent i 2010.

Tiltak overfor markedsutsatt personale
SSB har en ordning for kvalifisering av statistikkrådgivere. Målgruppen er primært medarbeidere som har vært tilsatt i SSB i fem år eller mer. Ordningen er et tilbud til statistikkprodusenter i SSB som med dette kan få en faglig karrierevei. Tre personer ble godkjent som statistikkrådgivere i 2012.

SSB har i 2012 i mindre grad enn tidligere benyttet HTAs pkt. 2.3.4 nr. 2 "når det er særlige vansker med å rekruttere eller beholde spesielt kvalifisert arbeidskraft".

Oversikt, analyse og ev. tiltak om aldersdemografi

Som tabellen viser vil nesten en tredjedel av de ansatte nå pensjonsalder i løpet av ti år. Dette krever grundige analyser av både hva fremidig ressursbehov vil være, og hvilken kompetanse som skal erstatte de som går ut. Dette er omtalt under punkt. 3.

3. Omstilling i SSB

Omstillingens konsekvens på personalområdet
Statistisk sentralbyrå må til en hver tid tilpasse antall medarbeidere i forhold til oppgaver og ressursrammer, og sørge for at tilgjengelig kompetanse svarer til de krav som ulike oppgaver forutsetter. Det er stort fokus på forbedring og effektivisering av organisasjonen, blant annet ved innføring av Lean. Flere forbedringsprosjekter er satt i gang, og nye iverksettes i 2013.

SSB er i en situasjon med stramme budsjetter. Dette skyldes i noen grad at større prosjekter må tas innen eksisterende budsjettramme. Dette ventes å vedvare en periode, og utløser behov for bedre ressursutnyttelse. Mesteparten av SSBs budsjett er knyttet til lønnskostnader, og stramme budsjetter vil derfor medføre reduksjon i bemanning. Nedbemanning gjøres når medarbeidere slutter eller går av med pensjon.

SSB ansatte har en aldersmessig sammensetting som medfører økt naturlig avgang de kommende ti årene. I 2010 hadde SSB 310 medarbeidere som var eldre enn 55 år og i 2012 var tallet økt til 335, omlag 30 ansatte vil pensjoneres årlig. Dette åpner for mulige innsparinger i SSB.

Avgangen vil fordele seg ulikt på seksjoner og avdelinger. Særlig vil naturlig avgang gjelde seksjoner i Kongsvinger, og mange av de som slutter er ansatte med etatsutdanning. Det er derfor viktig at SSBs planer ivaretar helheten, og at det lages mekanismer som ivaretar og sikrer produksjonen i alle ledd. I 2012 har SSB fremskaffet styringsdata, og foreslått tiltak som gjør at vi kan møte disse utfordringene. Fagforeningene er involvert, og prosessen fremover vil bli forankret i samarbeid mellom partene lokalt.

Parallelt er det innført en sterk reduksjon i eksterne tilsettinger, noe som allerede har gitt utslag i noe færre ansatte ved årsskiftet. Denne situasjonen preger arbeid et på personalområdet og fokus er på intern rekruttering, ressursutnyttelse og framtidig bemanningsbehov.

4. Helse, miljø og sikkerhet (HMS)

Beskrivelse av tiltak som er gjennomført i 2012
Alle retningslinjer i HMS-arbeidet er samlet i SSBs HMS-håndbok. Flere retningslinjer er revidert i løpet av året, bl.a. retningslinjer for håndtering av rusproblemer. Det ble også fastsatt nye delmål for HMS-arbeidet for perioden 2012 - 2013.

Det er gjennomført HMS-runder på to avdelinger, med oppfølging av påfølgende handlingsplaner.

Som et ledd i det systematiske HMS-arbeidet ble det gjennomført en trivselsundersøkelse i begynnelsen av året. Svarprosenten var på hele 79 prosent. Undersøkelsen er et barometer som er ment å gi en pekepinn på hvor utfordringene finnes i organisasjonen innenfor arbeidsmiljøområdet. Resultatene fra undersøkelsen viste blant annet at 80 prosent av alle som har svart sier at de er svært eller ganske tilfreds med jobben sin. Resultatene blir fulgt opp videre i den enkelte avdeling.

Det gis tilbud om trening én time pr. uke ("Trening for helse") for ansatte både i Oslo og Kongsvinger. I tillegg tilbys massasje (og naprapati i Oslo) til selvkost.

5. IA generelt, sykefravær, IA delmål 2 og 3, likestilling og mangfold

Generelt om arbeidet med IA-avtalen
SSB har vært IA-bedrift siden 2003 og inngikk i 2011 ny samarbeidsavtale. I forbindelse med inngåelsen av ny avtale ble retningslinjer for sykefraværsoppfølging revidert. Det ble i tillegg gjennomført kurs i sykefraværs-oppfølging for ledere med vekt på de nye reglene. Kurset ble gjennomført i samarbeid med bedriftshelse-tjenesten. Bedriftshelsetjenesten benyttes aktivt i sykefraværsoppfølgingen.

SSB viderefører arbeidet med de tre punktene i IA–avtalen. SSB har lang praksis med god tilrettelegging for egne ansatte med nedsatt funksjonsevne, både med hensyn til ergonomi og oppgaver. Dette gjøres både av virksomhetens egne ansatte og i samarbeid med NAV og bedriftshelsetjenesten. I denne sammenheng er det ved flere anledninger søkt NAV om tilretteleggingstilskudd.

Et tilbud til gravide om tilretteleggingssamtaler med jordmor på arbeidsplassen ble forsøkt i 2011 og etter en evaluering er dette videreført i 2012.

Det ble i 2012 gjennomført pliktige IA-møter der både Arbeidslivstjenenesten, representanter for ledelse, verneombud og tillitsvalgte deltok. Videre ble det igangsatt et arbeid for å kartlegge, belyse og følge opp hyppig korttidsfravær, hvor alle typer fravær tas med i betraktningen. Her trengs en gjennomgang med samtlige ledere for at dette skal gjøres tilnærmet likt i hele organisasjonen.

SSB har for tiden fire personer inne på praksisplass (to i Oslo og to i Kongsvinger), både personer med innvandrerbakgrunn og personer som NAV har avklart og som har behov for utprøving av sin arbeidsevne.

Sykefravær Statistisk sentralbyrå
Legemeldt sykefravær er hentet fra NAV's sykefraværsstatistikk. Egenmeldt sykefravær er hentet fra intern statistikk. .

Tabell 1. Legemeldt sykefravær totalt, og fordelt på kjønn

	4. kv. 2011	1. kv. 2012	2. kv. 2012	3. kv. 2012
Totalt	3,5	4,0	3,9	3,9
Menn	2,1	1,7	1,6	1,8
Kvinner	4,7	6,1	6,0	6,0

Tabell 2. Legemeldt sykefravær fordelt på alder

	4. kv. 2011	1. kv. 2012	2. kv. 2012	3. kv.2012
16 - 20 år	0,0	0,0	0,0	0,0
21 - 29 år	2,7	5,5	1,8	2,9
30 - 39 år	3,1	2,8	3,0	3,8
40 - 49 år	3,3	4,0	2,5	3,1
50 - 59 år	3,2	4,5	4,6	4,2
60 - 69 år	5,1	4,1	6,3	5,2

Tabell 3. Legemeldt sykefravær fordelt på varighet

	4. kv. 2011	1. kv. 2012	2. kv. 2012	3. kv.2012
< 8 dager	0,3	0,3	0,2	0,2
8 – 16 dager	0,3	0,4	0,3	0,3
17 dager - 8 uker	0,8	0,6	0,4	0,8
> 8 uker - 20 uker	0,8	1,4	1,1	0,6
> 20 uker - 39 uker	0,8	1,4	1,6	1,1
> 39 uker	0,4	0,3	0,2	0,9

Tabell 4. Egenmeldt sykefravær

	4. kv. 2011	1. kv. 2012	2. kv. 2012	3. kv.2012
Total	1,4	0,9	1,0	1,6

Gjennomsnittlig sykefravær i SSB i 2012 var 4,7 prosent, en liten økning fra i fjor (4,5 prosent).

Rekruttering av personer med nedsatt funksjonsevne
SSB opplyser i stillingsannonser at forholdene blir lagt til rette for personer med nedsatt funksjonsevne. Bestemmelsen i forskriftene til tjenestemannsloven om at personer med nedsatt funksjonsevne alltid skal innkalles til jobbintervju når de er kvalifisert, brukes aktivt, jf. SSBs tilsettingsreglement.

Overfor egne ansatte har SSB tatt utgangspunkt i økt oppmerksomhet på forebyggende tiltak - både med tanke på det psykososiale og det fysiske arbeidsmiljøet - for å hindre at arbeidstakere går over på passive ytelser. Tidlig involvering av bedriftshelsetjeneste eller andre aktører, internt eller eksternt, inngår i dette. Det omfatter økt oppfølging av ansatte som er, eller går ut på, hel eller delvis uføreytelse. Her er det også godt samarbeid med NAV.

SSB har fortsatt personer på praksisplass via NAV.

Tiltak for å få ansatte til å stå lengre i arbeidslivet
SSB har en livsfasepolitikk med vekt på medarbeidernes livssituasjon og behov i vid forstand. Livsfasepolitikken inkluderer personer i alle livsfaser, også seniorer.

I tillegg til de kollektivt avtalte seniordagene har SSB fremforhandlet ytterligere seks dager.

Likestilling
SSB fokuserer på muligheter for faglig og karrieremessig utvikling og satser på intern opplæring og karriereutvikling som et viktig element i likestillingsarbeidet. De senere årene har rekruttering av ledere hatt spesielt fokus med hensyn til å øke kvinneandelen, og kvinneandelen er økt med 8 prosentpoeng fra 2008 og 3 prosentpoeng fra 2011.

Andel kvinner og menn i hele SSB
Det er flere kvinner enn menn blant de ansatte, 53 prosent kvinner og 47 prosent menn, kvinneandelen gikk ned fra 54 prosent forrige årsskifte. I Oslo er det omtrent like mange kvinner og menn (49 prosent kvinner). I Kongsvinger er kvinneandelen 61 prosent.

Andel kvinner i lederstillinger
Ved utgangen av 2012 hadde SSB 54 ledere, 23 kvinner og 31 menn, som gir en kvinneandel på 43 prosent. Kvinneandelen økte fra 40 prosent siden 2011. Gjennomsnittsalderen på lederne er 51 år, det samme som i fjor. Ved utgangen av 2012 var det 11 toppledere, fire kvinner og sju menn, som gir en kvinneandelen på 36 prosent, den samme som i 2011. Det var 43 mellomledere, 19 kvinner og 24 menn. Det gir en økning i kvinneandelen på mellomledernivå fra 41 prosent i 2011 til 44 prosent i 2012.

Fordeling på stillingsgrupper
På de laveste nivåene er det flest kvinner, mens menn er i flertall på høyt akademikernivå og i lederstillingene. Det er en sterk overvekt av kvinner i kontorstillinger og i gruppen saksbehandler 2 med en kvinneandel på 82 prosent. I gruppen saksbehandler 1 er kvinneandelen 63 prosent. Menn er i flertall i gruppene høyere fagstillinger og forskere. Ved utgangen av 2012 var det 67 forskere i SSB.

Kvinneandel ved utgangen av året (i prosent)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Kontorstillinger	94	93	90	89	88	91	80	75	-	-	-
Saksbehandler 2 [1]	85	84	84	83	86	84	85	85	82	82	82
Saksbehandler 1	48	50	48	53	58	59	59	58	63	65	63
Høyere fagstillinger (eksklusive forskere)			39	38	39	42	44	45	46	46	48
Forskere			30	34	28	27	30	30	29	28	30
Spesialstillinger [2]	69	64	70	68	68	86	73	73	80	72	69
Lederstillinger	33	29	29	31	33	33	35	40	36	40	43

1 Kontorstillinger er inkludert i saksbehandler 2 gruppen fra og med 2010
2 I gruppen spesialstillinger er det 16 ansatte

Utdanningsnivå
Ved utgangen av 2012 hadde 53 prosent av de ansatte universitetsutdanning av høyere grad mens 20 prosent hadde utdanning på høgskolenivå eller universitetsutdanning av lavere grad. Det er kjønnsforskjeller i utdanningsnivået. 43 prosent av kvinnene har universitetsutdanning av høyere grad, 63 prosent av de mannlige ansatte.

I 2012 ble tre medarbeidere kvalifisert som statistikkrådgivere, to kvinner og en mann. Det ble avlagt sju doktorgrader i 2012, totalt har 54 medarbeidere i SSB doktorgrad.

Tjenestetid i SSB

Ansatte i SSB ved utgangen av året. Etter tjenestetid. 2010-2012. Prosent

Tjenestetid	Prosent 2010	Prosent 2011	Prosent 2012
Sum	*100*	*100*	*100*
0-4 år	28	25	22
5-9 år	13	14	17
10-14 år	14	16	15
15-19 år	6	7	8
20-29 år	13	12	12
30 år og mer	*26*	*26*	*26*

38 prosent av de ansatte har jobbet i SSB i 20 år eller mer. Andelen som har vært ansatt i mindre enn fem år, har gått ned og var 22 prosent ved utgangen av 2012. Antall ansatte med 30 års tjenestetid eller mer har gått ned fra 255 til 247 personer, prosentandelen for disse er uendret på 26 prosent. 33 prosent av de ansatte med høyere utdanning har vært ansatt under fem år.

Mangfold
SSB har gjennom mange år rekruttert ansatte innvandrerbakgrunn og høyere utdanning. De har alle konkurrert seg inn på vanlig måte. Utdanning, resultater (karakterer) og tidligere arbeidserfaring er lagt til grunn for vurderingene. Til de fleste stillingene i SSB settes det krav om høyere utdanning og gode norskkunnskaper, men dette fravikes for stillinger hvor dette ikke er nødvendig. Det gis fortløpende tilbud om norskopplæring for ansatte som ikke har norsk som morsmål.

Antall personer med innvandrerbakgrunn tilsatt i SSB
Per 31.12.2011 hadde SSB 76 (7,9 prosent) innvandrere mot 70 (7,1 prosent) i 2011. Det er medarbeidere med innvandrerbakgrunn utenfor EØS-området som er tellet med. SSB følger bestemmelsen om å innkalle minst én innvandrer til intervju, dersom søkeren er kvalifisert for stillingen.

6. Lærlinger

SSB har de siste årene hatt lærlinger innenfor området IT drift. Vi har foreløpig vurdert denne lærlingkategorien som den eneste aktuelle.

7. Etikk og holdningsskapende arbeid

Etikk er et prioritert område i SSB. SSB har en delstrategi "Etikk og statistikk", og det arbeides kontinuerlig med etisk atferd. I tillegg til allmenne etiske standarder, forholder SSB seg til lover, etiske retningslinjer i staten og standarder for statistikkarbeid. For statistikkproduksjonen gjelder dette blant annet EUs/EØS' "Code of Practice" og FNs prinsipper for statistikkproduksjon. Temaet er en del av opplæringsprogrammet for nytilsatte. I tillegg har SSB eget e-læringskurs på sikkerhet. SSB har HMS-rutiner for varsling av kritikkverdige forhold.

8. Oversikt over eksisterende særavtaler i SSB per 31.12.2012

SSB hadde per 31.12.2012 følgende særavtaler:

- Avtale om tjenester utenom ordinær arbeidstid ved Kontor for fellestjenester inngått med virkning fra 1.3.07. Gjelder kompensasjon for tilsatte som kan kontaktes ved utrykning/uregelmessigheter i Kongens gt. 6 etter krav fra Brannvesenet.
- Avtale om hjemmevaktordning for Seksjon for intervjuundersøkelser i SSB inngått med virkning fra 1.4.2008. Gjelder kompensasjon for å svare på henvendelser fra intervjukorpset etter ordinær arbeidstid.
- Avtale om hjemmevaktordning for Seksjon for IT infrastruktur inngått med virkning fra 1.4.2008. Gjelder kompensasjon for å ta i mot alle henvendelser til IT kundeservice etter ordinær arbeidstid.
- Avtale om beredskapsordning for Seksjon for IT infrastruktur i SSB inngått med virkning fra 1.4.2008. Gjelder kompensasjon for å være i beredskap for å løse kritiske saker som ikke hjemmevakta kan løse.
- Avtale om overføring av avtalefestet ferie til neste ferieår med virkning fra 20.6.2002.
- Tilpasningsavtale for SSB av 19.6.2012.
- Avtale om stillings- og lønnsplassering for statistikkrådgivere med virkning fra 23.10.2003.
- Særavtale om kompensasjon for utført pressekontakttjeneste utover registrert kontortid inngått med virkning fra 1. januar 2005. Gjelder kompensasjon for å være tilgjengelig for media hele døgnet hele året.
- Særavtale om endret organisering av Forskningsavdelingen og lønnsplassering for funksjon som forskningsleder inngått med virkning fra 1. april 2005.
- Særavtale om kompensasjon for slitasje på egne klær (smusstillegg) inngått med virkning fra 1.1.2009.
- Avtale om at ansatte fra 62 år kan ta ut inntil seks dager tjenestefri med lønn (seniordager) inngått med virkning fra 19.3.2009

Vedlegg D: Oppsummering av kvalitetsgjennomgangene i 2011-2012

Innledning

I løpet av 2011 og 2012 er det blitt utført en systematisk kvalitetsgjennomgang av i alt 18 statistikker i SSB, en i hver statistikkproduserende seksjon. Gjennomgangene er et viktig ledd i SSBs kvalitetsarbeid som bygger på retningslinjene for europeisk statistikk ("Code of Practice"). I dette arbeidet benyttes andre verktøy, som kvalitetsindikatorer, kvalitetsrapporter, risikovurderinger og selvvurderinger. Standardisering av metoder, systemer og prosesser kan også nevnes i denne sammenhengen. Det er satt i gang et program for kontinuerlig forbedring ved hjelp av Lean som støtter kvalitetsarbeidet.

Arbeidet med kvalitetsgjennomganger inngår i internkontrollen i Statistisk sentralbyrå, som i tillegg til de europeiske retningslinjene for statistikk bygger på økonomireglementet.

Målet med kvalitetsgjennomgangene er å bidra til forbedret kvalitet og effektivitet både i gjennomgåtte statistikker og ellers på bakgrunn av erfaringene herfra. En kvalitetsvurdering peker på svakheter og gir forslag til forbedringer. Gjennomgangene resulterer i tiltakslister som ansvarlige seksjoner stiller seg bak og som skal følges opp.

Metode

Gjennomgangen er basert på følgende hovedelementer:

1. Selvvurdering med supplerende dokumentasjon
2. Fokusgruppe med brukere
3. Prosessgjennomgang

For hver gjennomgått statistikk er det utarbeidet en rapport som gir en vurdering av i hvilken grad de europeiske retningslinjene for statistisk kvalitetsarbeid er oppfylt. Disse retningslinjene dekker følgende prinsipper:

Institusjonelle forhold

1. Faglig uavhengighet
2. Mandat for datainnsamling
3. Tilstrekkelige ressurser
4. Kvalitetsbevissthet
5. Konfidensialitet
6. Upartiskhet og objektivitet

Statistiske prosesser

7. Gode metoder
8. Egnede statistiske prosedyrer
9. Rimelige krav til oppgavegivere
10. Kostnadseffektivitet

Statistiske produkter

11. Relevans
12. Nøyaktighet og pålitelighet
13. Aktualitet og punktlighet
14. Sammenheng og sammenlignbarhet
15. Tilgjengelighet og klarhet

Gjennomgåtte statistikker

Følgende statistikker er gjennomgått**:**

2011

- Eiendomsomsetningsstatistikken
- Utenrikshandel med tjenester
- Statistikk for dødsårsaker
- Energibruk i industrien
- Produksjonsindeksen for bygg og anlegg
- Statistikk for etterforskede lovbrudd
- Direkteinvesteringer i utlandet
- Utenrikstransaksjoner
- Skattestatistikk for personer

2012

- Valgstatistikk
- AKU
- Husholdningsavfall
- Produsentprisindeksen
- Grunnskolestatistikk
- Havnestatistikk
- PRODCOM
- Offentlig eide foretak
- Regnskapsstatistikk, utenriksøkonomi måned

De gjennomgåtte statistikkene dekker både et bredt utvalg av typer statistikk, store og små, statistikker basert på intervju, selvadministrerte skjema, registerbaserte statistikker og statistikker med en blanding av innsamlingsverktøy. Utvalget representerer om lag 16 prosent av timeforbruket knyttet til statistikkproduksjon i SSB.

Forbedringsområder

Følgende forbedringsområder er identifisert:

- *Økt fokus på brukernes behov.* Behovene kan gå ut over hva eksisterende datakilder kan gi. Statistikken kan gjøres mer relevant ved at den ses i sammenheng med andre statistikker og sammenliknes med tall for andre land. Presentasjonen kan forbedres ved bruk av grafikk og tidsserier. I noen tilfeller med begrenset brukerinteresse kan statistikk og/eller publiseringer som DS slås sammen eller kuttes ut. Tallene kan da eventuelt publiseres i statistikkbanken som bør utvides.
- *Forbedret dokumentasjon*. Spesielt må "om statistikken" oppdateres og forbedres. Dette gjelder nesten alle de gjennomgåtte statistikkene.
- *Forbedring av produksjonsprosessene*. Dette innebærer både effektivisering og i mange tilfeller forbedret aktualitet. Vi jobber ofte slik vi "alltid har gjort". Flere bør i tråd med Lean stille spørsmål ved hensiktsmessigheten ved gamle rutiner. Verktøy for forbedringer er kartlegging av prosessene, indikatorer som for eksempel måler effekten av editering og revisjon og informasjon om hvordan tilsvarende oppgaver utføres i andre lands statistikkbyråer.
- *Økt forståelse og bruk av statistiske prinsipper og metoder*, for eksempel for makroeditering.
- *Økt kunnskap om formaliteter* knyttet til bruk av lovhjemler for datainnsamling, autorisering og konfidensialitetsregler.

Oppfølging

Ansvarlig statistikkseksjon har utarbeidet planer for oppfølging av gjennomførte kvalitetsgjennomganger. Disse inneholder om lag 150 tiltak. Planene er godkjent av administrerende direktør. Det lages også en samlerapport som gir oversikt over metode og gjennomføring av kvalitetsgjennomgangene, med hovedresultater og forbedringsområder. Her evalueres også selve opplegget. Det vil bli foreslått et opplegg til oppfølging av foreslåtte tiltak og videre arbeid med slike gjennomganger.

Vedlegg E: Årsrapport for arbeidet med samarbeidsavtaler om kvalitet i administrative data - 2012

1. Bakgrunn og formål - registersamarbeidet

En stor andel av SSBs statistikkproduksjon baserer seg på bruk av administrative data. Kvaliteten i slike registerdata har stor betydning for kvaliteten i SSBs statistikker. Det ble i 2011 satt ned en arbeidsgruppe med representanter fra Datafangstavdelingen og Administrasjonsavdelingen som fikk i oppgave å foreslå rutiner og verktøy for å øke inputkvalitet i administrative data (registre) som SSB benytter i statistikkproduksjonen.

Rutinebeskrivelsen er basert på beste praksis for populasjonsregistrene, med noen tillegg med forslag at dette også benyttes som mal for kontakt og tilbakemelding om kvalitet til aktuell registereier for administrative data.

Hensikten med arbeidet med å forbedre og standardisere kontakten med registereiere er blant annet å forbedre kvaliteten i datakildene før de håndteres og bearbeides av SSB. Dette vil gi ressurs- og kvalitetsgevinster både for SSB og registereierne.

Kvalitetsforbedringer fordrer god kontakt og løpende samarbeid mellom SSB og registereierne. Kunnskap om innhold i registrene er sentralt. I tillegg til løpende kontakt bør det gjennomføres jevnlige mer generelle oppfølgingsmøter med registereierne om kvalitet, minst én gang per år. Møtene bør ha samme innhold og form og ha til hensikt å føre dialog om og forbedre kvaliteten på datainformasjonen SSB mottar.

Følgende dokumentasjon etableres før møtet med registereier:

- En kort beskrivelse av eventuelle avvik i forsendelser og datamottak
- En oversikt over hvor mye tid SSB bruker på å kvalitetssikre inputdataene, både manuell og maskinell editering
- En objektiv kvalitetsvurdering av registerkilden basert på Blue-ETS-indikatorene som dekker tekniske kontroller, nøyaktighet, fullstendighet, tidsrelaterte kontroller samt integrerbarhet
- En samlet dokumentasjon fra hovedbrukerne i SSB om deres kvalitetsvurderinger av inputdataene. Ved koblingsmuligheter har SSB i en del tilfeller bedre forutsetninger for kvalitetskontroll enn hos registereier
- Et forslag til hvilke kvalitetstiltak registeretaten selv kan implementere

Punkter under møtet med registereier:

- Gjennomgang av avtaler, bilag og hovedpunkter fra kvalitetsrapportene
- Drøfting av kvalitetsutfordringer basert på foreliggende dokumentasjon
- Forslag til mulig faglig bistand fra SSB for å forbedre kvaliteten
- Drøfte mulige oppfølgingstiltak hos registereier

Den felles rutinen inngår i en forpliktende samarbeidsavtale mellom SSB og aktuell registereier om kvalitet i dataene. Avtalen gjennomgås og undertegnes en gang i året på direktørnivå.

Rutinen med etablering av samarbeidsavtaler implementeres som del av virksomhetsplan for 2012 og etableres først med registereiere representert i Statistikkrådet. *Avdeling for datafangst* får koordineringsansvaret for implementering av rutinen.

I tillegg er det viktig at oversikten over etater og hvilke administrative data som SSB henter inn til statistikkformål, holdes løpende oppdatert og er lett tilgjengelig.

2. Koordineringsgruppa

Oppgaven

For å iverksette en slik felles rutine i SSB, ble det etablert en koordineringsgruppe.

I første møte ble ansvar og mandat diskutert, bl.a. med utgangspunkt i om det bare skal konsentreres om kvaliteten på dataene som faktisk kommer inn, eller om det også skal kunne ses på den totale oppgavebelastningen, foreslås å ta inn nye kjennetegn i registret for å dekke viktige statistikkbehov, nye måter å levere data på, samarbeid om datafangsten med mer. Det ble pekt på at blant annet variabelsammensetningen er en av indikatorene i Blue-ets og derfor faller inn under kvalitetsbegrepet.

Like viktig er det at SSB må passe på at registereier ikke kutter ut spørsmål som er viktige for SSB i arbeidet med å redusere oppgavebelastningen for oppgavegiverne, virksomhetsmål som også registereierne er opptatt av. I følge statistikkloven er registereiere forpliktet til å opplyse SSB om slike planer, men SSB har ikke hittil vært særlig aktiv i å følge opp dette.

Det var enighet om at oppgaven ikke begrenses utelukkende til kvalitet selv om dette skal ha hovedfokus. Gruppa skal videre være med i arbeidet mest i starten for å hjelpe seksjonene i gang med det arbeidet som må utføres ute på den enkelte seksjon.

Bemanning, arbeidsform og møteaktivitet

Gruppa hadde innledningsvis følgende medlemmer Anne Sundvoll (leder), Ingrid Melby (A200), Anne Marie Rustad Holseter (A300), Nils Håvard Lund (A400), Per Morten Holt (A900), Thorleiv Valen og Peder Næs (A100), Li-Chun Zhang (A700) samt Coen Hendriks, Jan Furseth og Eileen Hokaasen (S810). Senere har Terje Gjertsen gått inn som representant for A400 og Elisabeth Haraldsrud for A900.

Siden det meste av arbeidet med kvalitetsrapportene må foregå der registrene er, dvs. i avdelingene/seksjonene, har avdelingsrepresentantene en viktig rolle både med å bistå seksjonen i utarbeidingen av rapportene samt i å følge opp arbeidet.

I starten ble det meste av arbeidet utført under møtene. Etter hvert som opplegg og rutiner kom på plass og kunnskapen i gruppa økte, ble det konkrete arbeidet flyttet ut til seksjonene med Seksjon for statistiske populasjoner som styrende for framdrift og oppfølging. Arbeidet med å utarbeide forslag til avtaler og bilag ble i hovedsak vært utført av denne seksjonen med juridisk bistand fra Thorleiv Valen. Dette gjelder også tilrettelegging for oversendelse av dokumenter og beskrivelse av prosessen mot registeretatene.

I 2012 var det 7 møter i gruppa i tillegg til mye kontakt og løpende samarbeid. Gruppa har etablert eget område på Q:dok som bl.a. omfatter registeroversikten, referat, foilsett, notater, avtaler med bilag, kvalitetsrapporter, korrespondanse og statusrapporter.

3. Avtaler

Samarbeidsavtalen skal ha en så generell tekst at den kan brukes som overordnet avtale med registeretatene. Den mer spesifikke teksten skal legges i bilag til denne avtalen. Avtalen skal underskrives på etatsledernivå. Eksisterende avtaler skal inngå som bilag til denne avtalen. Nye avtaler vil inngå som bilag.

De nye samarbeidsavtalene om kvalitet skal ikke erstatte nyere ”aktive” avtaler som er inngått om samarbeid, jfr. avtalen med NAV. Allerede inngåtte avtaler av mer praktisk og teknisk art tas inn som vedlegg. Der det er behov for det, bør det også inngås avtaler av mer praktisk og teknisk art. Såkalte ”sovende” avtalene, som mer er å betrakte som gjensidige orienteringer knyttet til innføringen av statistikkloven, termineres og erstattes av de nye avtalene. Videre bør avtalene inneholde både et avtalt kontaktmønster og oversikt over kontaktpersoner som oppdateres minst en gang årlig. Etater som SSB har databehandleravtaler med, tas ikke med i denne omgang for de må behandles på en annen måte.

Det er utarbeidet en mal for avtalen og for bilagene, som kan tilpasses til den enkelte registeretat siden spennvidden her er stor, fra NAV med et stort antall registre til etater med bare ett.

Koordineringsgruppa har bestemt at begrepet *administrative registre* endres til *administrative data* i malen for avtalen.

4. Kvalitetsrapporter

Om indikatorene

SSB har deltatt i et internasjonalt arbeid med å utvikle kvalitetsindikatorer for registerbaserte kilder. Blue-ets WP4 ”Improve the use of administrative sources” har utviklet en liste med kontroller som skal gjøres ved datamottaket og som er utviklet til mer konkrete kvalitetsindikatorer. Kvalitetsindikatorene fra Blue-ets WP 4 er gruppert som følger:

- Tekniske kontroller
- Nøyaktighet
- Fullstendighet
- Tidsrelaterte kontroller
- Integrerbarhet

Mye av dette er kontroller som utføres allerede i SSB, men indikatorene er til hjelp til å plassere det som faktisk gjøres inn i et mer helhetlig rammeverk. Det er laget dokumentasjoner/beskrivelser av indikatorene både på norsk og engelsk.

Om kvalitetsrapportene

Det er laget en mal for kvalitetsrapportene. I oppstarten ble kvalitetsrapportene gjennomgått på møtene i koordineringsgruppa, blant annet som en del av opplæring og kompetansebygging. Peder Næs skulle i utgangspunktet bistå avdelingene med en kvalitetsrapport, men i praksis har han medvirket i utarbeidingen av et større antall. Selve godkjenningen ble forberedt av et mindre sekretariat og deretter godkjent i møtet i koordineringsgruppa.

Senere ble arbeidet lagt om siden det ble for tungvindt at alle kvalitetsrapportene skal gjennomgås i plenum på koordineringsmøtene for å bli godkjent. Den nye godkjenningsrutine er at avdelingskoordinatorene og S810 godkjenner kvalitetsrapportene og at koordineringsgruppa orienteres om hvem som er godkjent. De enkelte kvalitetsrapportene vil kun bli behandlet i plenum dersom noen andre i koordineringsgruppa har kommentarer til den. Forslag til kvalitetsrapporter legges i mappen ”venter på godkjenning” og flyttes til ”godkjente” først etter faktisk og formell godkjenning av S810.

Målet er at flere kvalitetskontroller kan kjøres hos registereier, for å øke kvalitet i inputdata til SSB og en mer effektiv ressursbruk, samlet sett.

5. Tilbakemeldinger til registereier

Det er utarbeidet felles retningslinjer for tilbakemeldinger om kvaliteten i de administrative dataene. Begrunnelsen for SSBs tilbakemelding til registereierne er ensidig knyttet til hensynet til statistikkproduksjonen og ikke hensynet til forvaltningsmessig bruk. Målet er å avdekke systematiske feil som medfører dårlig datakvalitet som kan føre til feil og mangler i statistikkene. Det er ikke et mål å avdekke feil og mangler i enkelttilfeller av betydning for registereiers forvaltningsoppgaver. I avtalen er det spesifikt formulert ” Ved retting av informasjon i egne datasystem skal det ikke henvises til SSB”.

Det er to hovedprinsipper for tilbakemeldinger;

- Resultat av alle typer kvalitetskontroller basert utelukkende på det mottatte datamaterialet, dvs. uten bruk av andre datakilder, kan utføres av SSB og deles med registereier. Dette inkluderer tilbakemelding på enhetsnivå.
- Resultat av kvalitetskontroller basert på kobling mot andre registerkilder, kan til vanlig kun gis på overordnet nivå i form av statistikk.

Om SSB finner det hensiktsmessig ut fra hensynet til statistikkproduksjonen kan det inngås avtaler med relevante registereiere som databehandler og som på vegne av disse utfører kontroller på koblet materiale med tilbakemeldinger på enhetsnivå.

Det er et viktig poeng at et slikt samarbeid skal gi gevinster både for registereier og for SSB.

Med hensyn til rammeverket som ligger til grunn for indikatorene var det enighet om at SSB i sine tilbakemeldinger overfor registereierne bør være spesifikke og konkrete ut fra erfaringer og kunnskap om det enkelte register.

SSB bør naturlig nok være varsom med hvilke tilbakemeldinger som gis om enkeltenheter. Utgangspunktet er at dette er viktig for kvaliteten i SSBs statistikker og det er ikke slik at det skal anvendes i etatens oppgaveutføring knyttet til enkeltsaker som bl.a. å endre likningen for personer og foretak. Imidlertid åpner regelverket for denne type konkrete tilbakemeldinger på alle områder jfr. at målet er å standardisere. Det vil være mest nyttig for registereier om SSB gir en så konkret og spesifisert tilbakemelding til registereier som mulig, og da helst med eksempler. Det ble presisert at vi kun kan gi tilbakemeldinger på individnivå på forhold registereier kunne ha gjort selv, på ukoblet materiale. SSB må her også kunne beskrive hvordan feilen er funnet.

Gruppa vil også at det til det første møtet med registereier blir lagt fram et estimat på ressursbruken i SSB knyttet til feilretting selv om dette kunne være vanskelig da man ved feilretting ofte ikke kan isolere feilrettingen til ett register, samt at flere seksjoner også kan være involvert. er. Peder Nærs vil bistå seksjonene i dette arbeidet.

6. Prosessen mot registeretatene

Vanlig prosedyre er at forslag til avtale og bilag sendes registeretaten ved kontaktperson og avklares på forhånd, gjerne med et etatsmøte. Det er laget maler for innhold i det som sendes ut, og det er vanligvis ansvarlig seksjon som har ansvar for sendingen. Deltakelse fra SSB på disse møtene kan variere litt avhengig av problemstillingene, men det er vanlig at avdelingsleder, jurist, seksjonsleder/saksbehandler deltar. Det er laget mal for oversendelsen med blant annet forslag til dagsorden for møtene.

7. Erfaringer og tilbakemeldinger

Saken om samarbeidsavtaler og utarbeidingen av kvalitetsrapporter ble presentert på et møte i Samarbeidsforum for ER i Kongsvinger i mars 2012. Deltakerne i forumet var svært positive til et samarbeid om kvalitet og til de systematiske måten å gjøre det på gjennom å utarbeide kvalitetsrapporter. De mente også at det ville egne seg svært godt for gjennomgang på direktørnivå. Det kom tilbakemelding om at SSB kunne være tydeligere på den samfunnsmessige nytten og at kontaktpersoner burde være med i kvalitetsrapporten.

Så langt er også erfaringene fra etatsmøtene og de tre signeringsmøter som er hold gjennomgående bare positive.

På siste møte i koordineringsutvalget ble det brukt noe tid på å utveksle erfaringer med arbeidet så langt. Det kom ingen spesielle synspunkter her utover at opplegget så lang har fungert greit. Det ble understreket at koordinatorene er en ressurs som avdelingene har stilt til disposisjon for å koordinere og følge opp arbeidet i egen avdeling.

S810 skal, i løpet av 1. kvartal, lage et forslag til opplegg for det videre arbeidet etter at det første året er gjennomført. Jfr. at det legges opp til årlige møter og oppdaterte kvalitetsrapporter. I denne sammenhengen vil også rollen til koordinatorene bli tatt opp.

8. Status for 2012

Hovedtall

Det er registrert 24 etater det skal inngås avtale med (Kalif og Direktoratet for naturforvaltning slås sammen til Miljødirektoratet fra 1.7.13, men er så langt oppført som to selvstendige). 3 har signert, 7 nær sluttføring, 5 under arbeid, 3 er startet opp i januar, 2 startes i februar, mens de 4 siste startes i mars. Det er utarbeidet avtaler med bilag for alle etatene. Forslag til tekst for oversendelse, beskrivelse av den videre prosessen samt forslag til dagsorden for etatsmøte er også utarbeidet.

De 24 etatene omfatter totalt 78 kvalitetsrapporter, av dette er 62 utarbeidet, mens 18 ikke er utarbeidet. Registereiere i Statistikkrådet omfatter 59 kvalitetsrapporter; av dette er 50 godkjent, mens 9 ikke er utarbeidet.

10 etater er komplette med totalt 35 rapporter, 6 etater mangler en eller flere (totalt 9 av 35), mens 8 etater mangler totalt 8 rapporter.

Status etter faser i arbeidet

Signert i 2012 - 3 etater;
- Brønnøysundregistrene
- Kartverket
- Vegdirektoratet

Nær sluttføring - 7 etater;
- Skatteetaten (SKD) - Møte avtalt 30. januar i Oslo - Mangler rapport for SERG
- Statens landbruksforvaltning - Klart for signeringsmøte i SSB 29.01
- Toll- og avgiftsdirektoratet - Signering i samband med kontaktmøte på nyåret - mangler kvalitetsrapport for ASF - vrakede biler
- Sjøfartsdirektoratet - dokumenter oversendt 4.12
- Utlendingsdirektoratet - dokumenter oversendt 12.12
- NAV - dokumenter oversendt 4.12 - Bestillingsbrev på data for 2013 oversendt 4.12 - mangler rapport for ARENA
- Direktoratet for naturforvaltning - Dokumenter snart klar til oversending for gjennomgang og avklaring av signeringsopplegg

I arbeid - 5 etater;
- Klima- og forurensningsdirektoratet - avtalen satt på vent - Rapportene skal lages (3 stykker)
- Utdanningsdirektoratet - dokumenter under utarbeiding
- Kunnskapsdepartementet – dokumenter under utarbeiding
- Helsedirektoratet - dokumentene klare for oversending etter kvalitetssikring på seksjonen Bestillingsbrev på data oversendt 11.12.
- Oljedirektoratet - Positiv tilbakemelding etter møtet 11.12.12 - Avtale, bilag og kvalitetsrapport under utarbeiding.

Startes opp i januar - 3 etater;
- Vernepliktsverket (VPV)
- Posten
- Lånekassen

Startes opp i februar - 2 etater;
- NRK - Lisensregistret
- Politidirektoratet

Startes opp i mars - 4 etater;
- Batteriretur AS
- Riksantikvaren
- KS- Kommunesektorens organisasjon (PAI)
- Statens innkrevingssentral

9. Planer for 2013

Hovedmålet for 2013 er å inngå 15 nye avtaler.
Det er laget en konkret plan for det videre arbeidet i 2013 som er sendt alle involverte. Hovedtrekkene er som følger;
- Oppfølging av 3 etater som ikke har svart på brevet.
- Utarbeide 9 kvalitetsrapporter for 6 etater som ikke er fullstendige (statistikkseksjonene).
- Utarbeide 7 kvalitetsrapporter for 7 etater som startes opp i 2013 (statistikkseksjonene). S810 godkjenner.
- Utarbeide avtale og bilag for 14 etater.
- Møter med etatene. Forslag til oversendelse, beskrivelse av den videre prosessen samt forslag til dagsorden for etatsmøte. 15 etater gjenstår
- Avtale signeringsmøter/signering pr. korrespondanse (statistikkseksjonene).

Vedlegg F: Nye statistikkrettsakter tatt inn i EØS-avtalen (vedlegg XXI) i 2012

Kommisjonsforordning (EU) nr. 937/2011 om gjennomføring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 808/2004 om fellesskapsstatistikk over informasjonssamfunnet

Kommisjonsforordning (EU) nr. 216/2010 om gjennomføring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 862/2007 om Fellesskapets statistikk over inn- og utvandring og internasjonal beskyttelse, med hensyn til fastsettelse av kategorier av årsaker for oppholdstillatelse

Kommisjonsforordning (EU) nr. 328/2011 om gjennomføring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1338/2008 om fellesskapsstatistikker over folkehelse og helse og sikkerhet på arbeidsplassen, med hensyn til statistikker over dødsårsaker

Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 691/2011 om europeiske miljøøkonomiske rekneskapar

Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) nr. 1051/2011 av om gjennomføring av europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 692/2011 om europeisk statistikk med hensyn til kvalitetsrapportenes struktur og oversending av data

Kommisjonsforordning (EU) nr. 62/2012 om gjennomføring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1177/2003 om fellesskapsstatistikker over inntekter og levekår (EU-SILC) med hensyn til listen for 2013 over sekundærmålvariabler for velvære

Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 692/2011 om europeisk statistikk over turisme og om oppheving av rådsdirektiv 95/57/EF

Delegert kommisjonsbeslutning 2012/186/EU om endring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/42/EC om statistiske oppgaver over transport av gods og passasjerer til sjøs

Kommisjonsforordning (EU) nr. 349/2011 om gjennomføring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1338/2008 om felleskapsstatistikk om folkehelse og helse og sikkerhet på arbeidsplassen, når det gjelder statistikk over arbeidsulykker

Kommisjonsforordning (EU) nr. 461/2012 om endring av rådsforordning (EF) nr. 1165/98 om konjunkturstatistikk og kommisjonsforordning (EF) nr. 1503/2006, (EF) 657/2007 og (EF) 1178/2008 med hensyn til tilpasninger i forbindelse med fjerningen av variablene for ordretilgang i industrien.

Vedlegg G: Tildelingsbrevet

1 - 10/1830-9
112

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Statistisk sentralbyrå
Postboks 8131 Dep
0033 OSLO

Deres ref	Vår ref	Dato
	11/4999-2 tol	22.12.2011

Statsbudsjettet 2012 – tildelingsbrev Statistisk sentralbyrå

1. INNLEDNING

I det følgende gis departementets overordnede mål, prioriteringer, resultatkrav og andre styringssignaler for Statistisk sentralbyrås virksomhet i 2012.

2. BUDSJETTVEDTAK OG FULLMAKTER

2.1 Bevilgning for 2012.

På grunnlag av Innst. 5 S (2011–2012) vedtok Stortinget 15. desember 2011 blant annet følgende bevilgning for Statistisk sentralbyrås virksomhet:

Kap. 1620 Statistisk sentralbyrå		(1 000 kr)
Post	Betegnelse	Beløp
01	Driftsutgifter	502 200
21	Spesielle driftsutgifter, *kan overføres*	194 800
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, *kan overføres*	9 800
	Sum	706 800

Postadresse
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Kontoradresse
Akersg. 40
Org. nr. 972 417 807

Økonomiavdelingen
Telefon 22 24 45 03/13/22 24 90 90*
Telefaks 22 24 95 09

Saksbehandler
tonje lauritzen
Telefon 44533

Kap. 4620 Statistisk sentralbyrå		(i 1 000 kr)
Post	Betegnelse	Beløp
01	Salgsinntekter	300
02	Oppdragsinntekter	194 800
85	Tvangsmulkt	10 000
	Sum	205 100

Det vises for øvrig til omtale av kapitlene 1620 og 4620 i Prop. 1 S (2011–2012) for Finansdepartementet (fagproposisjonen). Departementets brev av 29. mars og 6. oktober 2011 gir opplysninger om hvordan forslagene er fremkommet.

2.2 Budsjettmessige forutsetninger

Departementet vil understreke betydningen av at økonomistyringen skjer på en betryggende måte og Statistisk sentralbyrås ansvar for å planlegge virksomheten i 2012 slik at målene kan nås innenfor gitte bevilgninger, jf. Reglement for økonomistyring i staten § 9 og Bestemmelser for økonomistyring i staten, pkt. 2.2.

Dersom det oppstår problemer med økonomistyringen, må tiltak iverksettes slik at det ikke oppstår behov for å øke bevilgningen. Departementet understreker at det ikke må pådras utgifter uten at det er budsjettmessig dekning.

For 2012 er det på Statistisk sentralbyrås budsjett avsatt midler til blant annet følgende statistikkaktiviteter, hvor beløpene er øremerkede og ikke kan omdisponeres uten departementets samtykke:

	(i 1 000 kr)
Tiltak	**Post 01**
Tidsbruksundersøkelsen 2010	700
Landbrukstellingen 2010	1 500
FoB2011	4 000
IT-utvikling og elektronisk samhandling	4 000
Spesialundersøkelse om innvandreres utdanningsnivå	2 000
Sum	**12 200**

Disse statistikkaktivitetene skal omtales særskilt i årsrapporten.

2.3 Budsjettfullmakter og administrative fullmakter.

Bevilgningsreglementet har flere bestemmelser som gir Kongen i statsråd fullmakt til å fastsette unntak fra de hovedprinsippene reglementet ellers er basert på. Reviderte vilkår for bruk av unntaksbestemmelsene ble gitt ved kongelig resolusjon 2. desember 2005. Det er redegjort for disse i rundskriv R-110/2005. Vi viser også til veileder for statlig budsjettarbeid, utgitt av Finansdepartementet, jf. R-0534B, som forklarer

budsjettfullmaktene nærmere. Alle rundskriv fra Finansdepartementet finnes også på departementets hjemmesider.

Nedenfor omtales tre typer fullmakter:
- Budsjettfullmakter som må delegeres for hvert budsjettår, jf pkt. A.
- Budsjettfullmakter som er delegert Finansdepartementet og som virksomhetene må søke departementet om samtykke til å benytte seg av i hvert enkelt tilfelle, jf. pkt. B.
- Administrative fullmakter som er delegert til Statistisk sentralbyrå ved egne brev, jf. pkt. C

A. Budsjettfullmakt som må delegeres hvert år.
- For 2012 samtykker Finansdepartementet i at Statistisk sentralbyrå kan overskride bevilgningen under kapittel 1620, post 01 mot tilsvarende merinntekt under kapittel 4620, post 01. Denne generelle bemyndigelsen har en begrensning på inntil 2 pst. av bevilget utgiftsbeløp.
- For 2012 foreslås at det gis fullmakt til å overskride bevilgning under kap. 1620 post 21 mot tilsvarende merinntekter under kap. 4620 post 02 Ubrukte merinntekter kan i sin helhet regnes med ved utregning av overførbart beløp på post 21, jf. forslag til romertallsvedtak II.2 i Prop. 1 S (2011–2012).
- Fullmakt til nettobudsjettering ved utskifting av utstyr (post 01), jf. Finansdepartementets brev av 12. desember 2005.
- Fullmakt til å inngå leieavtaler (ekskl. husleieavtaler) og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret, jf. Finansdepartementets brev av 12. desember 2005, siste avsnitt.

B. Budsjettfullmakt som er delegert Finansdepartementet og som etaten må søke departementet om samtykke til å benytte seg av i hvert enkelt tilfelle
- Fullmakt til å omdisponere fra post 01 til post 45, jf. Finansdepartementets brev av 22. desember 1993.
- Overføring av ubrukt driftsbevilgning fra et år til det neste, jf. Finansdepartementets brev av 22. desember 1993.
- Overskridelse mot innsparing i løpet av de tre følgende budsjettår, jf. Finansdepartementets brev av 12. desember 2005.

C. Administrative fullmakter
- Fullmakter innen lønns- og personalområdet, jf. Finansdepartementets brev av 12. juni 2009.
- Statens erstatningsansvar, jf. Finansdepartementets brev av 21. mars 2000.
- Eiendomsforvaltning, jf. Finansdepartementets brev av 7. oktober 1993.
- Fullmakt vedrørende økonomisk ansvar for arbeidstakere som har påført staten økonomisk tap, jf. Finansdepartementets brev av 18. desember 2000.
- Fullmakt til å uerholdelighetsføre og avskrive krav, jf. Finansdepartementets brev av 17. desember 2001.

3. STYRINGSDIALOG OG RAPPORTERING

3.1. Styringsdialog

De viktigste rammebetingelsene for styringsdialogen mellom Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrå er den årlige budsjettproposisjonen og Statistisk sentralbyrås flerårige strategidokument. Styringsdialogen baseres på faste møter og følgende hoveddokumenter:

- Departementets årlige tildelingsbrev
- Statistisk sentralbyrås halvårsrapport
- Statistisk sentralbyrås årsrapport
- Departementets referater fra rapportmøter
- Statistisk sentralbyrås årlige virksomhetsplan med risikovurderinger
- Framleggelse av neste års budsjettforslag. Leder og/eller nestleder i styret til Statistisk sentralbyrå deltar i første del av møtet.
- Langtidsprogram/strategiplan hvert 4.-5. år. Leder og/eller nestleder i styret til Statistisk sentralbyrå deltar i møtet.

Som et hovedprinsipp skal det tilstrebes sammenheng og konsistens mellom de ulike styringsdokumentene. Det innebærer at alle styringssignaler i tildelingsbrevet skal omhandles i årsrapporten og/eller i halvårsrapporten eller i særskilt rapport der det går fram av brevet.

3.2 Årsrapport

Statistisk sentralbyrå bes om å utarbeide en *årsrapport* for virksomheten i 2012 basert på de styringssignalene som er omtalt i tildelingsbrevet. Årsrapporten sendes departementet innen 22. februar 2013. Årsrapporten skal gi en oversikt over virksomheten i 2012 med angivelse og vurdering av måloppnåelsen i forhold til fastsatte hovedmål og resultatkrav. Årsrapporten skal også beskrive administrative og andre forhold som er omtalt i tildelingsbrevet. Utover dette bør rapporten omtale forhold som etaten mener er av interesse for Finansdepartementet. Departementet ber om at Statistisk sentralbyrå særlig vektlegger analyse av sammenhengen mellom ressursbruk og resultater. Det skal også gjøres rede for i hvilken grad det har inntruffet vesentlige uforutsette hendelser, eller at hendelser har blitt vesentlig mer alvorlige enn forventet, og hvordan dette er håndtert.

Regnskapet for 2012 skal ha en egen omtale av bevilgning og regnskap på postnivå. Avvik skal kommenteres. Statistisk sentralbyrå skal ellers rapportere særskilt om eventuelle vesentlige avvik fra økonomiregelverket og hvilke tiltak som er iverksatt.

Sentrale forhold på personalområdet, herunder arbeidet med helse, miljø og sikkerhet (HMS), skal omtales i den ordinære årsrapporten. Utdypninger og mer omfattende

faktarapportering vedlegges årsrapporten. Finansdepartementet legger opp til å videreføre praksisen med egne rapportmøter for personalområdet.

Departementer, etater og andre statlige virksomheter skal arbeide aktivt for å fremme likestilling innenfor sine fagområder og skal redegjøre for sitt arbeid med likestilling i de årlige budsjettproposisjonene. Statistisk sentralbyrå bes i årsrapporten om å gjøre rede for hvordan kravet i likestillingsloven § 1 bokstav a (krav til aktivt målrettet og planmessig arbeid for likestilling mellom kjønnene i virksomheten) er fulgt opp. Tilsvarende redegjørelse bes også innarbeidet i virksomhetens bidrag til budsjett-proposisjonen. Statistisk sentralbyrå bes i årsrapporten også om å redegjøre for status og eventuelt hvilke tiltak som er iverksatt for å sikre kjønnslikevekt i lederstillinger.

IA-avtalen krever at deltakende virksomheter skal forebygge og redusere sykefravær, styrke jobbnærvær og hindre utstøting og frafall fra arbeidslivet. Den enkelte virksomhet skal sette aktivitets- og resultatmål for å redusere sykefraværet, øke sysselsetting av personer med nedsatt funksjonsevne og stimulere til at yrkesaktivitet etter fylte 50 år forlenges. Departementet ber Statistisk sentralbyrå omtale sammensetningen av og utviklingen i etatens sykefravær nærmere. Videre bes det om at rapporten beskriver de aktuelle aktivitets- og resultatmålene. Statistisk sentralbyrå bør også redegjøre for resultatene som er oppnådd.

Regjeringen vil fra 2012 iverksette en jobbstrategi for å få flere unge arbeidssøkere med nedsatt funksjonsevne inn i arbeidslivet. De statlige virksomhetene skal prioritere å øke rekrutteringen av personer med nedsatt funksjonsevne og slik bidra til å realisere jobbstrategien. Virksomhetene skal i årsrapporten beskrive sine aktivitets- og resultatmål på dette området, samt redegjøre for resultatoppnåelsen og de aktivitetene som støtter opp under denne. Overordnet departement skal lage en oppsummering av resultatoppnåelsen til de underliggende etatene på dette området.

Den enkelte virksomhet skal vurdere hvilke lærefag som kan være aktuelle for virksomheten. På bakgrunn av denne vurderingen bør det, innenfor virksomhetens rammer, legges til rette for inntak av lærlinger med mål om økning av antallet lærlinger sammenliknet med 2011. Hver virksomhet skal i årsrapporten rapportere om hvilke lærefag som vurderes som aktuelle, og antall lærlinger fordelt på lærefag. Det vises til PM 2011-06 "Om oppfølging av arbeidet med å øke antallet læreplasser i statsforvaltningen og rapportering av lærlinger til Statens sentrale tjenestemannsregister (SST)". Det vises for øvrig til Statens personalhåndbok, kap.9.10 Særavtale om lønns- og arbeidsvilkår for lærlinger og lærekandidater i staten.

Finansdepartementet forutsetter at Statistisk sentralbyrå setter i verk tiltak for å fremme mangfold i rekrutteringen. Statistisk sentralbyrå bes om å redegjøre for arbeidet på dette området i årsrapporten.

Underliggende virksomheter skal i sine årsrapporter også omtale statistikk over utviklingen i den geografiske fordelingen av arbeidsplasser i virksomheten.

Det er viktig at Finansdepartementets underliggende virksomheter utfører sine oppgaver i tråd med statens etiske retningslinjer. Blant annet gjelder dette i kunde- og leverandørrelasjoner. Departementet legger til grunn at statens generelle etiske retningslinjer er satt i verk i alle ledd i virksomheten og at virksomheten i tillegg praktiserer egne normer og retningslinjer. Departementet ber om at det i årsrapporten rapporteres om status på området generelt og at eventuelle forhold av uheldig karakter omtales spesielt.

3.3 Halvårsrapport

Statistisk sentralbyrå skal utarbeide en *halvårsrapport* for 2012 som oversendes departementet innen utgangen av august 2012. Med utgangspunkt i styringssignalene i tildelingsbrevet skal halvårsrapporten gi en kortfattet statusoversikt, med vekt på kritiske faktorer og avvik av strategisk eller driftsmessig karakter, jf. nærmere beskrivelse i punkt 4.1 nedenfor.

Departementet ber også om at det gjøres rede for status i arbeidet med å ta i bruk ny standard kontoplan og å føre virksomhetsregnskapet etter regnskapsprinsippet.

3.4 Annen rapportering

Departementet forutsetter at Statistisk sentralbyrå utarbeider statusrapporter for budsjettet for 2012 med vurdering av etatens budsjettsituasjon per 1. april og 1. oktober. Disse meddeles departementet innen henholdsvis 20. april og 19. oktober 2012. Rapportene skal omfatte både utgifter og inntekter.

Rapportering for øvrig er angitt i vedlagte utkast til styringskalender for 2012. Dersom det skulle oppstå alvorlige, uforutsette hendelser gjennom året, må Statistisk sentralbyrå kontakte Finansdepartementet umiddelbart og uavhengig av fastsatte rapporteringstidspunkter.

4. RISIKOSTYRING, INTERNKONTROLL OG SIKKERHET OG BEREDSKAP

4.1 Risikostyring

Finansdepartementet legger til grunn at Statistisk sentralbyrå gjennomfører risikovurderinger som ledd i sin interne styring, jf. økonomiregelverkets krav. Arbeid med strategiplaner og større utviklingstiltak i etaten skal bygge på eksplisitte risikovurderinger.

Årlige risikovurderinger integreres i styringsdialogen etter følgende retningslinjer:

- Årlige risikovurderinger i forhold til Statistisk sentralbyrås hovedmål og målstruktur skal sendes departementet i etterkant av utarbeidelsen av virksomhetsplanen. Der

risikoene vurderes som kritiske eller uakseptabelt høye, skal årsaker identifiseres og vurderes.
- Det skal rapporteres om ev. endringer i risikovurderingene omtalt i forrige strekpunkt i halvårsrapporten.
- Vurdering av høy og kritisk risiko skal inkludere omtale av risikoreduserende tiltak.
- Endring i risikovurdering og risikobildet skal være fast tema i styringsdialogen.

Departementet viser til Statistisk sentralbyrås omtale av risikovurderinger i forbindelse med virksomhetsplanen for 2011. Kritiske risikoer gjaldt særlig informasjonssikkerhet og infrastrukturen for finansstatistikken. Videre var det høy risiko knyttet til kompetanse og IT systemer generelt og på flere spesifikke områder som dokumentasjon av gamle IT-systemer, feil i regnskap, samt for utvikling av Nye ssb.no og risiko for problemer ved innføring av mange nye løsninger samtidig. Planlagte tiltak omfatter igangsetting av et prosjekt for å modernisere IKT-infrastrukturen (Klientløftet), standardisering og utvikling av nye løsninger for finansstatistikken, opplæring og tett oppfølging av SSØ.

Ifølge halvårsrapporten for 2011 er alle disse risikovurderingene gjennomgått på ny. Risikoen knyttet til kompetanse i prosjektet Felles datamottak er redusert fra høy til moderat. For øvrig var det ingen endringer i risikobildet i første halvår, noe som har sammenheng med at de fleste tiltakene ikke var ventet å ha effekt før i annet halvår 2011.

Departementet legger til grunn at det iverksettes tiltak, innenfor gjeldende budsjettrammer og fullmakter, for å bringe risikoen ned til et akseptabelt nivå. Statistisk sentralbyrå skal særskilt angi status for og virkning av risikoreduserende tiltak knyttet til ovennevnte risikofaktorer i forbindelse med resultatrapportering.

Statistisk sentralbyrå sine risikovurderinger for 2011 omfatter også en omtale av risiko for misligheter. Departementet ber Statistisk sentralbyrå opplyse om ev. endringer i risiko for misligheter og angi om endringene er vesentlige, jf. økonomiregelverkets bestemmelser kap. 2.4, i forbindelse med tilsvarende vurderinger for 2012.

Risikofaktorer i de årlige risikovurderingene er dels av strategisk, dels av operasjonell karakter. Med operasjonell risiko menes hendelser og forhold som kan føre til svikt i etatens løpende produksjon eller tjenesteleveranse. I virksomheter som driver saksbehandling på grunnlag av lov og forskrifter, vil et typisk eksempel kunne være feil i enkeltvedtak. I andre virksomheter vil det finnes andre typer operasjonelle feil.

For å kunne forholde seg til framtidig risiko for slike feil, må en vite noe om hvor ofte de forekommer. Det er da nødvendig å definere hva en feil er, årsaken til at feil oppstår og hvor kritisk feilen er. Først når dette er gjort, er det mulig å vurdere sannsynligheten for at slike kritiske feil vil forekomme i ulike prosesser og forholde seg bevisst til hvilken risiko en vil akseptere. Hvis risikoen ikke er akseptabel, må det settes inn tiltak.

Hvis det velges å akseptere en risiko, bør det vurderes om det er hensiktsmessig å etablere en mer eksplisitt formulert toleranse for operasjonell risiko og krav til kvalitet, herunder å utvikle mer eksplisitte kvalitetsindikatorer.

Departementet vil be om at Statistisk sentralbyrå gjør rede for det arbeidet en gjør i dag på dette området. Redegjørelsen bes oversendt departementet innen 30. mars 2012. Det vises ellers til varslet seminar 1. februar 2012 om operasjonell risiko.

4.2 Internkontroll – etterlevelse

Internkontroll omfatter tiltak og metoder som virksomheten gjennomfører for å forebygge styringssvikt, feil og mangler. Gjennomføring av effektiv internkontroll står sentralt i oppfølgingen av gjeldende økonomiregelverk og i EUs retningslinjer for europeisk statistikk. Statistisk sentralbyrå bes i årsrapporten for 2012 om å rapportere hvorvidt det er avdekket vesentlige svakheter, feil og mangler i internkontrollopplegget og hvilke utbedringstiltak som er iverksatt. Statistisk sentralbyrå bes videre om å rapportere om internkontrollen har avdekket vesentlige svakheter, feil og mangler i kritiske prosesser og aktiviteter.

Statistisk sentralbyrå bes om å varsle departementet om alvorlige hendelser med mulig mediemessig eller politisk interesse, jf. Finansdepartementets brev av 17. november 2008, og om alvorlige feil i statistikkpubliseringen. I årsrapporten skal Statistisk sentralbyrå kort redegjøre for risiko for, og iverksatte tiltak mot, at slike eventuelle hendelser kan inntreffe på nytt.

4.3 Sikkerhet og beredskap

Finansdepartementet har som mål at det innen departementets ansvarsområde skal være et systematisk samfunnssikkerhetsarbeid og en tilfredsstillende beredskap for å kunne håndtere ekstraordinære hendelser. Som en del av dette forventer departementet at Statistisk sentralbyrå har foretatt skriftlig kartlegging av risiko og sårbarhet på eget ansvarsområde, har utarbeidet nødvendige beredskapsplaner, og hvert år arrangerer eller deltar i beredskapsøvelser. Finansdepartementets krav og forventninger til beredskapsarbeidet er nærmere omtalt i departementets brev av 7. november 2008. Departementet ber om at Statistisk sentralbyrå i årsrapporten for 2012 redegjør for sikkerhets- og beredskapsmessige utfordringer som er identifisert, og for det konkrete arbeidet i løpet av året, herunder beredskapsøvelser etaten har gjennomført.

5. ANDRE FORHOLD

5.1 Bemanning og personalområdet i virksomheten

De ansatte er virksomhetens viktigste ressurs. Bemanning og personalforvaltning, herunder arbeidet med medarbeidernes kompetanse til å løse oppgaver, må knyttes til ulike hovedmål og styringsparametere for virksomheten. Statistisk sentralbyrå må iverksette tiltak som sikrer virksomhetskritisk kompetanse. Bemanningsutviklingen i

Statistisk sentralbyrå bør ses i sammenheng med arbeidet med å realisere gevinster fra større utviklingsprosjekter. Organisatoriske endringer av en viss viktighet skal forelegges departementet.

Statistisk sentralbyrå står overfor mange kompliserte faglige spørsmål som stiller store krav til de ansattes kompetanse. Statistisk sentralbyrå må løpende vurdere behovet for spesialisering og spisskompetanse på utvalgte områder. I årsrapporten bes Statistisk sentralbyrå gi en generell vurdering og analyse av personalmessige forhold knyttet til virksomhetens hovedmål og styringsparametere, samt administrative oppgaver, med særlig fokus på:

- Bemanningsmessig kapasitet og kompetanse til oppgaveløsning
- Arbeid med kompetanseutvikling, herunder lederutvikling
- Utviklingen i aldersfordelingen til de ansatte
- Personalmessige forhold ved omstillingsprosjekter

Statistisk sentralbyrå bes spesielt vurdere risikoen knyttet til kompetanse. Slik omtale bør tilpasses risikofaktorene i pkt. 4.1.

5.2 Evalueringer

Det vises til økonomiregelverkets krav om periodiske evalueringer av virksomhetens oppgaveløsning og virkemiddelbruk. Departementet er kjent med at følgende områder planlegges evaluert i 2012:

- Planlegging og gjennomføring av prosjektet Nye.ssb.no. (dette vil være en ekstern evaluering)
- Kvalitetsgjennomgang av 10 statistikker med utgangspunkt i et system basert på retningslinjer for europeisk statistikk (Code of Practice – CoP).

Statistisk sentralbyrå bes rapportere om disse og eventuelt andre evalueringer i årsrapporten for 2012. Eksterne evalueringer som ikke er unntatt offentlighet, anbefales publisert på evalueringsportalen.no.

5.3 Brukerundersøkelser

Alle statlige virksomheter skal regelmessig gjennomføre brukerundersøkelser, og resultatene av disse skal være offentlige. Departementet ber om at Statistisk sentralbyrå i årsrapporten for 2012 rapporterer om ev. nye brukerundersøkelser. Dersom det ikke er gjennomført brukerundersøkelser i 2012, bes det om en omtale av når slike undersøkelser planlegges i årsrapporten.

5.4 Elektronisk forvaltning

Det vises til Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementets rundskriv P-11/2011 av 25. oktober 2011 om samordning og styring av IKT-relaterte investeringer i staten. Rundskrivet erstattes tidligere rundskriv P-4/2010. Rundskrivet gir overordnede krav til alle IKT-relaterte investeringer, særlig for anskaffelse, utvikling og ombygging av

elektroniske løsninger og tjenester. Det forutsettes at Statistisk sentralbyrå legger føringer i rundskriv P-11/2011 til grunn.

I rundskriv P-12/2011 med fellesføringer for tildelingsbrevene for 2012 skriver FAD: "Etatene skal gjøre egnede og eksisterende rådata tilgjengelige i maskinlesbare formater. Dette gjelder informasjon som har samfunnsmessig verdi, som kan viderebrukes, som ikke er taushetsbelagte og der kostnadene ved tilgjengeliggjøring antas å være beskjedne (bortfall av inntekter ved salg av data anses som en kostnad). Formater og bruksvilkår må være i overensstemmelse med gjeldende retningslinjer ved tilgjengeliggjøring av offentlige data. Informasjon om hvilke rådata som er tilgjengelige skal publiseres på virksomhetens nettside. Datasett som er fritt tilgjengelige i maskinlesbare formater, skal normalt registreres på nettstedet data.norge.no.

Etater som vurderer å etablere nye, eller å oppgradere eksisterende, publikumstjenester med utgangspunkt i rådata som ikke er taushetsbelagte, skal normalt gjøre disse rådataene offentlig tilgjengelige i maskinlesbare formater, dersom ingenting er til hinder for slik tilgjengeliggjøring av rådata. Før virksomheten eventuelt selv etablerer nye publikumsløsninger basert på rådata, må det vurderes om det er mer kostnadseffektivt å tilgjengeliggjøre rådata i maskinlesbare formater som grunnlag for at andre kan utvikle tjenester.

Det skal framkomme av årsrapporten hvilke data som er gjort tilgjengelige. Dersom publikumstjenester blir etablert uten tilgjengeliggjøring av rådata, skal dette begrunnes i årsrapporten."

Statistisk sentralbyrå skal, i den grad de vurderer det hensiktsmessig i lys av sine overordnede statistikk- og dataoppgaver, fortsette å gjøre sine data tilgjengelige i tråd med føringene i rundskrivet.

5.5 Høringsuttalelser fra Statistisk sentralbyrå

Det vanlige ved høringer er at departementet er høringsinstans og ved behov innhenter uttalelser fra underliggende etater. Etaten sender da sin uttalelse til departementet, med mindre det er bedt om at eventuell høringsuttalelse sendes direkte til den instans som forestår høringen.

I en del tilfeller er en eller flere av våre etater angitt som høringsinstanser, samtidig med eller uten at departementet er høringsinstans. Finansdepartementet ber om at uttalelser i slike tilfeller sendes via departementet og i rimelig tid før høringsfristen utløp.

I saker der Statistisk sentralbyrå er forutsatt å være faglig uavhengig, jf. statistikkloven § 4-1 første ledd, skal Statistisk sentralbyrå avgi uttalelse direkte.

Ved høringer av utpreget teknisk art og i saker som antas å ikke berøre politiske, prinsipielle og/eller budsjettmessige forhold, kan uttalelse gis direkte og gjerne med kopi til Finansdepartementet.

6 HOVEDMÅL, FAGLIGE PRIORITERINGER OG RESULTATKRAV

6.1 Premisser i Strategier 2007

Premissene for bevilgningsforslagene under kap. 1620 Statistisk sentralbyrå er beskrevet i Prop. 1 S (2011–2012) for Finansdepartementet. Statistisk sentralbyrå skal ifølge sin gjeldende strategi, Strategier 2007, legge følgende til grunn for virksomhetens drift i 2012:

- *Statistikk speiler samfunnet*
  - Den økonomiske statistikken skal bidra til å gi best mulig kunnskap om struktur og utvikling i norsk økonomi, særlig som grunnlag for nasjonalregnskapet.
  - Miljø- og ressursstatistikken skal speile dagens miljøutfordringer.
  - Statistikk om næringsvirksomhet skal vise utviklingstrekk i norsk næringsliv.
  - Offentlig sektors ressursbruk skal belyses gjennom godt utbygd statistikk på området.
  - Sosial, demografisk og levekårsrettet statistikk skal gi kunnskap og et godt grunnlag for utformingen av politikk knyttet til sosiale og økonomiske forhold.

- *Forskning av høy kvalitet*
  - Statistisk sentralbyrås forskningsvirksomhet skal bidra til å heve standarden på statistikk- og analysearbeidet og bidra til økte kunnskaper om det norske samfunnet.
  - Forskningsstandarden skal holdes på et høyt internasjonalt nivå.

- *Fornøyde brukere og motiverte oppgavegivere*
  - Statistikk og analyser skal formidles slik at brukerne kan forstå og ta i bruk statistikken.
  - Oppgavebyrden bør søkes redusert, og forenklinger og motiverende tiltak skal sikre best mulig kvalitet på data fra oppgavegiverne.

- *Samarbeid for bedre statistikk*
  - Internasjonalt statistisk samarbeid og oppfylling av internasjonale krav og pålegg skal tillegges stor vekt.
  - Statistisk sentralbyrå arbeider for økt elektronisk samhandling, både ved samarbeid mellom etater om felles innrapportering, og for enklere gjenbruk av data.

- *Kvalitet i alle ledd*
  - Satsingen på å heve kvaliteten på virksomhetens produkter skal videreføres. Statistisk sentralbyrå skal utføre sine oppgaver kostnadseffektivt, faglig kompetent og med sterk vekt på integritet og faglig uavhengighet.

- Statistisk sentralbyrå skal være en fleksibel og omstillingsdyktig organisasjon.

6.2 Hovedmål og faglige prioriteringer

Følgende hovedmål gjelder for Statistisk sentralbyrås løpende virksomhet:
- å utvikle statistikk for områder som mangler dekning,
- å opprettholde omfanget av statistikkproduksjonen, med minst like god kvalitet og aktualitet som før,
- å holde forskningsstandarden på et høyt internasjonalt nivå og
- å satse videre på brukervennlig og effektiv formidling av statistikk og forskningsresultater på etatens internettside.

Statistikk speiler samfunnet
Tidsbruksundersøkelser er viktig som kilde for å studere tid brukt på ubetalt arbeid og gir viktig kunnskap om endringer i befolkningens dagligliv. I henhold til Eurostats retningslinjer er Norge forpliktet til å gjennomføre jevnlige tidsbruksundersøkelser. Arbeidet med en ny tidsbruksundersøkelse har pågått gjennom 2010 og 2011. Datainnsamlingen er fullført, og hovedresultater vil bli publisert 18. januar 2012. For 2012 er det satt av 0,7 mill. kroner til sluttføring av denne undersøkelsen.

Statistisk sentralbyrå gjennomførte sommeren 2010 en **landbrukstelling**, basert på krav i EØS-avtalen og nasjonale behov. For 2012 er det satt av 1,5 mill. kroner til fullføring av tellingen.

Folke- og boligtellingen (FoB), som gjennomføres i 2011, vil fullt ut være basert på administrative og statistiske registre. Sammenliknet med tidligere tellinger som i hovedsak har vært bygget på utsending av papirskjema, er det anslått at kostnadene knyttet til FoB 2011 kan utgjøre om lag 10 pst. av kostnadene ved tilsvarende telling for ti år siden. Målet om at minst 95 prosent av dem som bor i flerbolighus er registrert med bolignummer i folkeregisteret ved tellingstidspunktet i november 2011 er nådd. Folke- og boligtellingen er hjemlet i en EU-forordning og gjelder følgelig også øvrige EØS-land. Forordningen setter krav til både gjennomføring og formidling. Det er lagt opp til at hovedpubliseringen vil finne sted i 2012 og 2013. For 2012 er det satt av 4,0 mill. kroner til etterarbeidet med tellingen.

Utdanningsregisteret mangler i stor grad informasjon om **innvandreres utdanning** før de kommer til Norge. Som en del av FoB2011 er det gjennomført en spesialundersøkelse av innvandreres høyeste utdanning i 2011. For 2012 er det satt av 2 mill. kroner til å sluttføre denne undersøkelsen.

Fornøyde brukere og motiverte oppgavegivere
Det er viktig å unngå unødige kostnader for næringslivet ved innhenting av data. Statistisk sentralbyrå skal systematisk arbeide for å begrense disse kostnadene, bl.a. gjennom å legge vekt på elektronisk datafangst og elektronisk samhandling, se punkt

nedenfor. Det skal legges vekt på brukervennlige løsninger for innrapportering til offentlig sektor gjennom internettløsninger og ved å legge til rette for direkte innsending fra virksomhetenes administrative systemer. Det er videre viktig med gjenbruk og utveksling av informasjon mellom offentlige etater. Data til bruk i forskning bør være enkelt tilgjengelig.

Samarbeid for bedre statistikk
I tråd med førende prinsipper for offentlig sektor utvikler Statistisk sentralbyrå en ny IT-plattform for å legge til rette for økt standardisering og samhandling i statistikkproduksjonen. For å fremme ytterligere standardisering og samhandling er det for 2012 satt av 4,0 mill. kroner.

Kvalitet i alle ledd
Offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrås forskningsresultater må gjøres tilgjengelig for alle gjennom Internett. Det er viktig at Statistisk sentralbyrå samarbeider med andre om produksjon og formidling av offisiell statistikk. Statistikkrådet skal bidra til et helhetlig statistikksystem med felles krav til kvalitet og uavhengighet. Arbeidet med dataforvaltning skal fortsatt ha høy prioritet. Innsamlet datamateriale skal lagres forsvarlig. Statistisk sentralbyrå skal kontinuerlig bygge ut infrastruktur og rutiner for å ivareta informasjonssikkerhet på alle områder. Statistisk sentralbyrå bes om å gi en vurdering av risiko knyttet til informasjonssikkerhet i etatens årsrapport, jf. nærmere omtale i kap 4.

6.3 Resultatkrav
Hovedmål og resultatkrav for 2012 tilsvarer i hovedsak de målene og parameterne som Statistisk sentralbyrå har arbeidet etter de senere årene. Generelt forventer departementet at resultatene skal ligge på minst samme nivå i 2012 som målene for tidligere år, jf. Prop. 1 S (2011–2012) for Finansdepartementet. På noen områder har departementet forventninger om bedre resultater.

Departementet ser det som en viktig oppgave å videreutvikle mål- og resultatstyringen i Statistisk sentralbyrå. Statistisk sentralbyrå bør arbeide videre med resultatindikatorer som kan danne grunnlag for å følge opp den løpende aktiviteten med hovedvekt på produktivitet, kvalitet og service. Det vises til orientering om arbeidet med å utvikle nye spesifikke resultatindikatorer, bl.a. for produksjonsvolum og produktivitet i brev fra Statistisk sentralbyrå til Finansdepartementet i september 2011. Det bes om at det gis en utvidet omtale av disse målene og indikatorene i årsrapporten for 2011 med sikte på at nye indikatorer tas inn i en standard rapportering om mulig allerede fra 2012. Statistisk sentralbyrå bør fortsette å prioritere utviklingen av resultatindikatorer for øvrige områder der det anses som hensiktsmessig i vurderingen av måloppnåelse. Dette gjelder bl.a. på forskningsområdet. Følgende resultatkrav, som er oppsummert i tabell 1, legges til grunn for 2012:

A) Aktualitet

Det bør tilstrebes at statistikkens aktualitet, målt ved antall uker fra referanseperiodens utløp til statistikken blir publisert, er så høy som mulig. I 2010 gikk produksjonstiden ytterligere ned for års- og kvartalsstatistikken, og målet som var satt i tildelingsbrevet for dette året ble nådd med god margin. Produksjonstiden for månedsstatistikken var derimot uendret fra året før. Det er ønskelig å bedre aktualiteten ytterligere.

B) Punktlighet

Graden av punktlighet er et viktig aspekt ved kvaliteten av statistikken. Det bør tilstrebes at så mange statistikker som mulig publiseres på det forhåndsmeldte tidspunktet uten at det går ut over statistikkens aktualitet. I 2010 kom 89 pst. av statistikkene til forhåndsmeldt tidspunkt, mot 88 pst. i 2009, mens målet var 90 pst. i begge år, som i 2008. Det er et mål for 2012 at punktligheten er bedre enn nivået i 2008.

C) Svarprosenter

Svarprosentene for Statistisk sentralbyrås undersøkelser med oppgaveplikt er høye og stabile. I 2010 var svarprosenten på undersøkelser med oppgaveplikt på hele 96 pst., enda noe høyere enn de fire forutgående årene, og målet ble nådd. Svarprosenten på frivillige undersøkelser var imidlertid kun 67 pst. i 2010, betydelig lavere enn det fastsatte målet, og den avtakende tendensen fortsatte. Høye svarprosenter er en viktig forutsetning for å lage statistikk med tilstrekkelig kvalitet basert på intervjuundersøkelser eller skjemautfylling. Derfor er det et mål for 2012 at svarprosentene for oppgavepliktige undersøkelser skal holdes minst på samme høye nivå som i 2010. Samtidig skal det siktes mot at svarprosentene for frivillige undersøkelser skal være høyere enn i 2009.

D) Oppgavebyrde

Oppgavebyrden knyttet til Statistisk sentralbyrås undersøkelser er gradvis redusert, også når en tar hensyn til en større omlegging i metoden for å beregne belastningen i 2009. Statistisk sentralbyrå nådde dermed målet om å ha lavere oppgavebelastning for næringslivet i 2010 enn i 2008. Det er viktig at Statistisk sentralbyrå fortsetter å arbeide systematisk for å begrense oppgavebyrden. Målet er at kostnadene for næringslivet dempes.

E) Elektronisk innrapportering

Alle Statistisk sentralbyrås undersøkelser rettet mot næringslivet har nå et elektronisk innrapporteringsalternativ. Oppslutningen om slike løsninger er økende, og målet i 2010 ble nådd med god margin. Andelen som rapporterer elektronisk bør øke ytterligere og være høyere i 2012 enn i 2010.

Tabell 1: Indikatorer med kvantitative mål

	Resultat 2007	Resultat 2008	Resultat 2009	Resultat 2010	Mål 2009	Mål 2010	Mål 2011	Mål 2012
Aktualitet, i uker:								
- *Månedsstatistikk*	3,2	3,5	3,4	3,4	Minst som 2007	Minst som 2007	Minst som 2007	Minst som 2007
- *Kvartalsstatistikk*	9,7	9,0	8,2	8,0	Bedre enn 2007	Minst som 2006	Bedre enn 2009	Minst som 2010
- *Årsstatistikk*	38,3	41,5	40,6	37,2	Bedre enn 2007	Bedre enn 2007	Bedre enn 2007	Minst som 2010
Punktlighet, andel avvik fra varslet tidspunkt. I pst.	10	10	12	11	Bedre enn 2007	Bedre enn 2008	Bedre enn 2008	Bedre enn 2008
Svarprosent:								
- *Oppgaveplikt*	95	95	95	96	Minst som 2007	Minst som 2008	Minst som 2009	Minst som 2010
- *Frivillige*	73	72	74	67	Bedre enn 2007	Bedre enn 2007	Bedre enn 2009	Bedre enn 2009
Oppgavebyrde, næringslivet i alt (årsverk)	108	107	103	100	Bedre enn 2007	Bedre enn 2008	Bedre enn 2009	Lavere enn 2010
Andel elektronisk innrapportering, i pst.	48	53	63	65	Bedre enn 2007	Bedre enn 2008	Bedre enn 2009	Bedre enn 2010

7. TILDELING

Under henvisning til ovennevnte og Reglement for økonomistyring i staten § 7 meddeler Finansdepartementet med dette at Statistisk sentralbyrå for 2012 tildeles og gis adgang til å disponere de bevilgningene som er beskrevet i pkt. 2, jf. Stortingets budsjettvedtak av 15. desember 2011.

Med hilsen

Svein Gjedrem e.f.
finansråd

Knut Moum
ekspedisjonssjef

Vedlegg
Gjenpart: Riksrevisjonen

Side 15

B

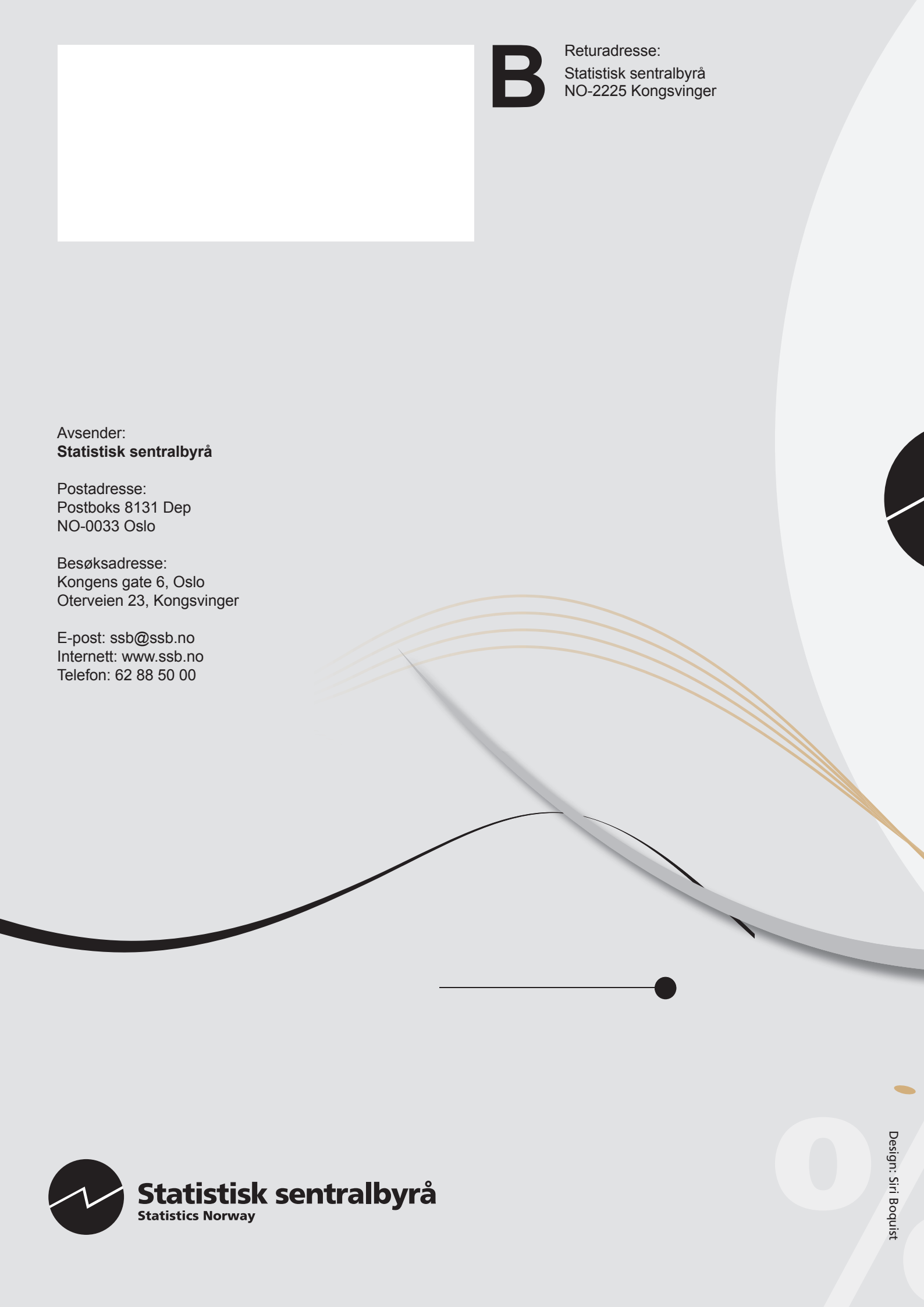
Returadresse:
Statistisk sentralbyrå
NO-2225 Kongsvinger

Avsender:
Statistisk sentralbyrå

Postadresse:
Postboks 8131 Dep
NO-0033 Oslo

Besøksadresse:
Kongens gate 6, Oslo
Oterveien 23, Kongsvinger

E-post: ssb@ssb.no
Internett: www.ssb.no
Telefon: 62 88 50 00

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

Design: Siri Boquist